

NINOOFSE SPORTSPROKKELINGEN

uit de eerste helft van de 20ste eeuw

Walter Bellemans

Ninove, 2025

Deze brochure is gemaakt naar aanleiding van Erfgoeddag 2025. Deze loopt dit jaar onder het - weliswaar Engelstalige – motto: *Game On!*. Het was de bedoeling dat de Ninoofse Erfgoedraad in samenwerking met de VVV-Ninove vzw¹ ter gelegenheid van deze dag een wandelweg zou uitstippelen langs een aantal (verdwenen) sites waar te Ninove volkssporten en -spelen bedreven werden (of worden). De Erfgoedraad zou voor de omkadering zorgen, de VVV voor de wandeling. Bij het opmaken van de omkadering werd het snel duidelijk dat er moest gesnoeid worden in het onderwerp. Zo diende de behandelde periode duidelijk worden omschreven, evenals het aantal volkssporten en -spelen die wij zouden behandelen. Daarom begrepen wij ons onderwerp tot een zestal fysieke sporten die populair waren te Ninove in zowat de eerste helft van de twintigste eeuw.

Deze brochure is geen geschiedkundig werk, maar er zit wel wat Ninoofse geschiedenis in verscholen. Niet geschiedkundig, omdat o.a. ons bronnenmateriaal beperkt is en het ook niet de bedoeling was een geschiedkundig werk te schrijven. Wij raadpleegden slechts Wikipedia – *noblesse oblige* -, enkele boeken en een aantal *online* publicaties zoals kranten en tijdschriften. Wij hebben een deel van de gebruikte krantenartikelen geheel of gedeeltelijk in hun oorspronkelijke staat afgedrukt. Kwestie van de authenticiteit en anekdotiek te bewaren, en hier en daar een glimlach op te wekken bij de lezer.

De brochure is anekdotisch opgevat, zodat de VVV-gids kan putten uit deze verhalen om zijn wandeling op te fleuren. In de brochure vindt men behoorlijk wat familienamen terug. Dit is bewust gedaan. Het is de bedoeling dat een deel van de huidige Ninovieters op deze wijze gestimuleerd wordt om na te gaan of er al dan niet voorouders van hen tussen deze namen zitten. Voorouders? Het zullen vooral mannen zijn die vermeld worden. Vrouwen deden in die periode te Ninove² marginaal aan sport. Maar toch hebben we er enkele gevonden. Zoeken maar...

Links en rechts werden er in het Ninoofse wielervedstrijden voor vrouwen georganiseerd. Niet iedereen vond dit in die periode leuk. Zo staat er in *De Denderklok* van 27 augustus 1933 een oproep om 'het menschonteerend schouwspel van velokoersen voor vrouwvolk' te verbieden.

De *gouden eeuw voor de ontwikkeling van de herberg*³, valt samen met het ontstaan of populariseren van een aantal (volks)sporten. Als gevolg van de industrialisering rijzen in de steden de fabrieken uit de grond. Omdat de mensen nog niet mobiel waren, kwamen er rondom deze fabrieken herbergen waar 's avonds en 's zondags vertier kon gevonden worden. In de concurrentiestrijd tussen deze drankhuizen bood de herbergier niet alleen alcoholische dranken aan maar ook volksspelen en -sporten allerhande. De brouwers sponnen er graag garen bij. Over de sociale gevolgen in de huishoudens zullen we het hier maar niet hebben.

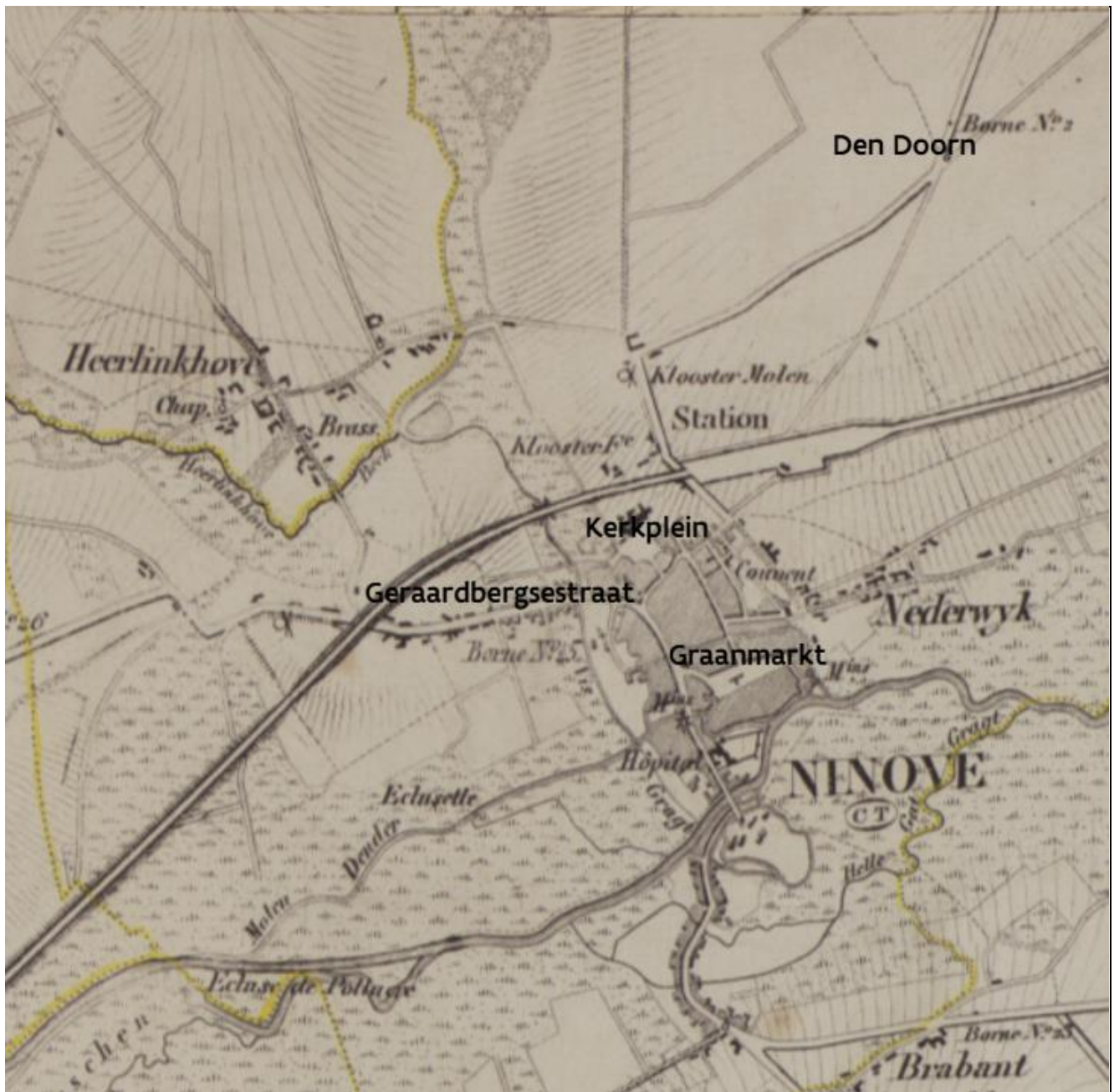
Walter Bellemans
Erfgoedraad Ninove
mei 2025

---

¹ Waar 'Ninovieters ...' vermeld staat, verwijzen wij naar het boek *Ninovieters Kaffeegieters* van Erik De Schryver [2], Ninove, 2018. Staat er 'FB', dan is de foto van Facebook geplukt.

² In 1925 bestond er in het Brusselse een 'Championnat Féminin [de Football]' (*Le Peuple*, 22 februari 1925) en in Aalst was er op 9 september 1923 een 'athletiek' wedstrijd 'voor dames' (*Recht en Vrijheid*, 15 juli 1923).

³ Deze paragraaf is gebaseerd op VERVAEKE G., *Historische achtergronden van het West-Vlaams Trabolspel*, in: Van Mensen en Dingen: tijdschrift voor volkskultuur in Vlaanderen, 2007, nr. 3-4, pp. 276-278

Uittreksel uit de – intussen bekende – Vandermaelen-kaart (1846-1854). Deze kaart benadert de indeling van de straten van Ninove voor de behandelde periode.

BOLLEN

Het bolspel bestaat al eeuwenlang en in allerlei varianten. Zowel voor mannen als voor vrouwen⁴, jong⁵ en oud. Ook in het Pajottenland en het Ninoofse werd dit spel op vele plaatsen gespeeld. Getuige hiervan onderstaande ingezonden brief, uit **1919**, verschenen in het weekblad *Ons Land*.

HET GAAIBOLLEN.

In nummer 5 van „Ons Land” lees ik een artikelje over het bolspel.

Niet alleen in het Payottenland, maar ook in de omstreken van Ninove is dat oudvaderlijk bolspel het geliefdste vermaak der gezette lieden.

De jonkheid heeft een grootere neiging tot het gaaibollen, een spel dat in de Ninove en omliggende gemeenten veel aanhangers vindt.

Kent gij dat spel niet?

Een houten plank van ongeveer twee meters lang op een meter en half breed wordt schuins op den grond geplaatst. Op den bovenkant staan zeven ijzeren staven waarop een houten gaai of

vogel steekt. Die vogel wordt dikwijls versierd met een prachtige pluim. De spelers trachten van op een zekeren afstand en elk op zijne beurt de vogels af te bollen.

De prijskampen geschieden met een inleg van 0,50 fr. de twee bollen. Als prijzen geeft men gewoonlijk geld, kalkoenen, hanen, kleederen, landbouwgerief... enz.

In het goede jaargetijde geschieden die spelen in openlucht. In den winter vindt men wel ergens een plaats, waar men van de grugheden des waders bevrijd is.

't Is een lust na te gaan, hoe die jeugdige spelers passen en meten, vooraleer hun kloek

arm met een fraaien zwier, de bol zacht maar zeker naar het doel afzenden.

Welk gewoel en gejubel als een behendige speler de „hoogvogel” in het zand doet tuimelen. Hij wordt met kloekke armen omhoog getild en door zijne vrienden de gelagkamer ingedragen, waar men een flinke pint schuimend bier op het geluk van den held ledigt.

Elk keert 's avonds vergenoegd naar huis en in den loop der week spreekt men nog dikwijls over de „bolling.”

Andere spelen vindt men nog in de omstreken van Ninove, namelijk het mikbollen, het hoekbollen en vloerbollen. Ingez d. H. P., te Ninove.

Doordat het bolspel geen échte standaarden kende, bestonden er meerdere varianten in en allerlei namen voor. Zo lezen wij: vloerbol, monsterbolling, monsterbolling met de krulbol, maandebolling, gaaibol, vogelbol, vogelschieting met de bol, dikke krulbol, platte krulbol, pasbolling en hoekbolling.

MAETSCHAPPY
DER
VEREENIGDE BROEDERS,
TE APPELTERRE-EYCHEN.

Mynheeren,
Wy hebben de eer U. uit te noodigen tot eenen
schoonen

PRYSKAMP MET DE VLOERBOL,
welke zal plaats hebben ter herberg van J. B. DE
SUTTER aan de Kerk, die zal aenvang nemen op
Zondag 3 April 1864, voor de volgende Pryzen :

1 ^{sten}	PRYS	25	FRANKEN.
2 ^{den}	α	15	α
3 ^{den}	α	10	α

De Denderbode, 20 maart 1864

Om 6 ure, Monsterbolling voor vrouw-
volk 150 fr. prijzen.

De Denderklok, 31 augustus
1930

Appelterre-Eijchem.
Maetschappij : DE GELUKZOEKERS.
GAAIBOLLING.

Op Zondag 8 October 1876, ter gelegenheid der
nakermis, bij d'heer Jan de Vos,

De Denderbode, 3 september
1876

MEERBEKE.

Groote jaarlijksche **HOEKBOLLING**,
naar een vette geit en geldprijsen,
op **ZONDAG 25 DECEMBER 1° Kerstd.**
Terzelfdertijd **MOSELKERMIS** zang-
feest en muziek met de Jazz-band, ter
herberg van Frans Hemmeryckx (Pitter),
Brabant.

De Denderklok, 25 december 1927

Foto: <https://histories.be/ritueel/bolsporten/>, 4/12/2024

⁴ Ter gelegenheid van Kermis Pollaerestraat op zondag 21 juli 1929 is er ook een 'Maandebolling voor 't vrouwvolk van de wijk'.

⁵ Tijdens het wijkfeest van de Burchtdam, Brussel- en Pollaerestraat, van maandag 31 juli 1899, versloeg het peloton bestaande uit Maurits Wachtelaer, Guillaume De Clercq, Frans Roeland en Oscar Van der Elst alle pelotons waartegen zij speelden. De oudste deelnemer van dit winnende peloton was geen 14 jaar! O.a. B. Arys, F. Heysselinckx, P. De Boom en F. Vanderkeelen, allen vermaarde bolders, moesten in het zand bijten.

'De bollinge', gaaibollen en krulbollen in Ename. – Ename, mijn dorp., 27/12/2024

Gaaibolders (soms **vogelbolders** genoemd) spelen op een *bard*. Dat is een houten hellend vlak. Op de website van *Ename, mijn dorp* staat dat dit ook een *sprang* genoemd wordt. Volgens *van Dale* is een *sprang* een woord dat afgeleid is van *sprengen*, *springen*, en is dit *het ijzeren bovenstuk* van de *gaaipers* waarop de gaaien zijn geplaatst. Op de bard zijn dus gaaien of houten balkjes vastgemaakt, waar de spelers van op een afstand van 12 tot 20 meter een bol naartoe rollen. Als de gaai geraakt wordt, klappen ze om. Bij het gaaibollen werd er met ijzeren bollen gespeeld. Deze heten *sprangbollen*: ijzeren ronde schijven met een diameter van +/- 10 cm, die tot 2,8 kg kunnen wegen. Sommige sprangbollen hebben een ijzeren buitenkant en een houten binnenkant. De woorden *sprang* en *prang* worden nogal eens verkeerdelijk voor

elkaar gebruikt. Vanaf haar editie van 18 juli 1964 tot 25 februari 1983 (21 keer) lijkt *De Denderklok* dit zelfs systematisch te doen voor het oneigenlijk gebruik van *sprang*. De *prang* zullen we later ontmoeten bij het boogschieten

Van **krulbol** bestaan er twee varianten: dikke krulbol en platte krulbol. Platte krulbol is vandaag de dag op sterven na dood. In het Meetjesland zijn er nog meer dan 1000 regelmatige beoefenaars van dikke krulbol. De naam krulbol verwijst naar de wijze waarop de bol over de grond in een ellipsvormige baan naar de staak (een stok in de grond) rolt. De bolders spelen in twee ploegen op een rechthoekige bolbaan.

Publiciteit in *Het Volk*, 29 april 1934.

Pokhout is een zware (drijft niet in water) tropische houtsoort. Pokhout wordt sinds de 16de eeuw ingevoerd. De naam 'pok' komt van 'Spaanse pokken', een oude benaming voor syfilis, waar het een geneeskrachtige werking tegen had.

Ninovieters Kaffeegijters [2018], p. 178.

De bolders voor het *Café Sportwereld* van Adolf Dauw en Germaine Van Der Kelen op de Burchtdam aan de 'Nieuwe Kerk'. Adolf Dauw had in 1934 ook een kaatsclub 'Rap en Vlug'. Op zondag 18 maart 1934 werd er de eerste kaatswedstrijd van dát jaar te Ninove ingericht.⁶

Foto FB

Bollingen werden niet alleen gehouden op vaste banen ("pasbanen"), aangezien heel wat bollingen slechts georganiseerd werden bij speciale gelegenheden zoals feestdagen en kermissen, werd er op een, voor die gelegenheid, ingerichte baan (of banen) gebold. Zo richt *Ons Huis* in de Dreefstraat, ter gelegenheid van Tweede Paasdag van 1935 een bolling in op drie banen 'op den koer van den kring'.

Bollen is een sport. Maar de bol gaan ophalen nadat die gespeeld is, is niet steeds evident. Daarom bestaat er 'bolrapersgeld', net zoals er bij de boogschutters *pijlrappersgeld* bestaat. De deelnemers aan een bolling dienden 'per scheut' inleg te betalen. Het bolrapersgeld zat inbegrepen in de 'inleg'.

⁶ *Het Nieuws van den Dag* noteert 'op den Burchtdam'. Was dit op een hoek met de Pollarestraat? Immers, in meerdere aankondigingen uit de vijftiger jaren in *De Denderklok*, staat steeds vermeld dat dit café in de Pollarestraat lag.

Sportnieuws

Een der oudste sporten die in ons geliefd Vlaanderen en bijzonderlijk te Ninove beoefend wordt is namelijk het « BOLDEN ».

Men bolde op de straten, op wilde banen en pasbanen, zooals men heden-daags nog ziet. Ninove was een centrum en telde veel liefhebbers en bijzonderlijk specialisten op de pasbanen. 't Is over de pasbolders dat ik een woordje wil reppen.

Dit sport was in vollen bloei rond 1914 want in onze stad alléén telde men niet min dan 5/6 pasbanen, Geeraardsbergen en Aalst kwamen ook in aanmerking, want ik herinner mij nog heel goed, dat er geregeld prijskampen uitgeschreven werden voor de liefhebbers der 3 steden. Ik mag er gerust bijvoegen dat Ninove nooit geklopt terug kwam.

De laatste jaren hebben wij met spijt bestatigd dat de eene pasbaan na de andere verdween en gelukkiglijk is er nog een overgebleven bij Mr Van Den Haute, op de Graaenmarkt, aan wie het dan ook te danken is, dat er nog eenige pasbolders overgebleven zijn.

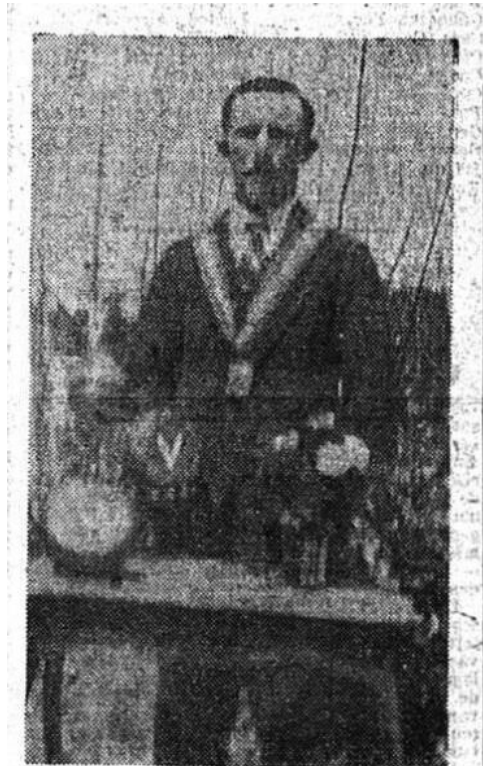
Na regen komt zonneschijn. De 2 laatste jaren dank aan den lever en het uithoudingsvermogen van eenige verstokte liefhebbers, bestatigen wij een herleving van de pasbolders en velen die reeds van het tooneel verdwenen waren zien wij heden-daags terug.

Een tweede pasbaan is reeds in vollen bloei bij Mr De Roeck, Weggevoerdenstraat en een derde pasbaan is sedert eenige weken ingehuldigd bij Mr Panny, Brusselstraat. Men spreekt reeds van een vierde die gaat aangelegd worden.

Wij voorzien dan ook dat de prijskampen opnieuw aan 't dagorde zullen komen. Bij Mr Van Den Haute heeft verleden jaar een match plaats gehad. Op Zondag 9 Februari was 't prijskamp bij Mr Panny. Het was een echten bijval want 13 peletons waren ingeschreven. De strijd was hevig want de overwinnaars moesten 4 matches spelen. De ninovieters liepen met den eersten prijs weg; een pijp en 60 franken. 't Waren vast en zeker geen katten om zonder handschoenen aan te pakken, de Kapitein Mon Verhumst, met zijn 1. Luitenant Fred Leclair en de 2 Sergeanten Pee Milo en Leon De Smet. Proficiat en nog vele jaren. Al'o waar nu de 2. prijskamp? Ik meen dat het overwinnend peleton moeilijk te kloppen is op gelijk welke pasbaan. Wie durft die mant en beroepen, ze zijn gereed.

Een liefhebber.

In *De Denderklok* van 16 februari 1936 klaagt 'een liefhebber' van de bolsport over het verdwijnen van 'pasbanen' te Ninove. Dankzij dit artikel hebben wij een idee van de stand van zaken i.v.m. het *pasbollen* in die periode te Ninove.

BOLDERSKONING. — Victor Neirinckx, koning van « Lust in 't Bollen » te Ninove.

Het Laatste Nieuws, 14 juli 1937

EEN SYMPATHIEKE BOLDER

De h. Frans Buyl, uit Ninove,
werd voor de derde maal keizer
en voor de tweede maal koning,
bij de maatschappij « Lust in
't Bollen »

Het Laatste Nieuws, 7 december 1947

Een *monsterbolling* werd in 'seriën' gespeeld. Een serie kon bestaan uit, bijvoorbeeld, 8 deelnemers, maar ook 16 deelnemers. Afhankelijk van het aantal ingeschrevenen kon het aantal *seriën* hoog oplopen. Monsterbollingen konden, bijvoorbeeld, beginnen op 1 december en duren tot 6 januari. Men speelde soms in ploegen van twee tegen twee bolders ('een *peloton* van twee man'), soms man tegen man. De serie-winnaars mochten 'mede kampen voor de groote prijzen'.

De monsterbolling kon ook op één dag afgelopen zijn. Er werd dan soms op meerdere (bijvoorbeeld vier) banen gespeeld. Soms kon er op één of meerdere van die banen 'in het drooge en verlicht' gespeeld worden.

De organisator van de bolling legde zelf al een behoorlijke som (1924: 1000,- BEF⁷) in voor het prijzengeld. Iedere deelnemer diende ook een 'inleg' te betalen (1924: 5 BEF). Hoe groter de bolling, hoe hoger het prijzengeld.

---

⁷ Zou nu overeenkomen met +/- 1550 euro (exact: 1542,046 €); de inleg zou overeenkomen met 7,5 € (exact: 7,7102 €). Bron: [Historiek 1920 conv 2013.xls](#), met dank aan Koenraad De Geest.

VOETBAL

Volgens *Het Nieuwsblad* van 14 februari 2012 werd *Racing Football Club Ninove* in 1913 boven de doopvont gehouden, met als clubkleuren rood en zwart⁸ en de Denderhoutembaan als thuislocatie. De club speelde in de *Denderbond*. De journalist noteert dit alles naar aanleiding van het verschijnen van het gedenkboek geschreven ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van F.C. - K.V.K. Ninove.

Maar in *Het Laatste Nieuws* van 12 november 1912 lezen wij in onderstaand verslag dat **Sporting F.C. Ninove** toen aan *Den Doorn* speelde. Ook in het Denderverbond. Waren er toen twee ploegen actief te Ninove? Of vergist de journalist van het Nieuwsblad zich in de benaming van de ploeg? Waarschijnlijk vergist de journalist zich en noteert verkeerdelijk *Racing Football Club Ninove* i.p.v. *Sporting Football Club Ninove*. Wij menen ook dat *Sporting Football Club Ninove* al opgericht werd vóór 1913.

Ninove. — De Beker van het Denderverbond.
— Zondag had op het terrein « De Doorn » de match plaats voor den Beker tusschen Sporting F. C. Ninove en Sottegem-Voorwaarts. Na de eerste half-linie hadden beide clubs 3 goals, maar drie minuten vóór het einde werd de bal onbruikbaar, men weet niet hoe, doch de « arbiter » verklaarde het spel gesloten, zoodat Ninove overwinnaar werd uitgeroepen met 3 goals tegen 3.

De uitslag was 3-3, maar Ninove werd toch tot overwinnaar uitgeroepen!⁹

Sporting Ninove was van geen kleintje vervaard en gaat op – relatief verre – verplaatsing spelen.

In *Het Laatste Nieuws* van 19 december 1913 staat de uitslag der wedstrijden voor de ‘beker der *Aurore Sportive*¹⁰’. Het is een competitie (voor de *Ligue Bruxelloise*?) tussen 9 ploegen waarvan er – uiteraard – steeds één bye is. Wij vernemen, met een zekere trots natuurlijk, dat in de 2de afdeling *Sporting F. C. Ninove* leider is. Op 24 december 1913 staat de rangschikking van deze competitie in het *Journal de Bruxelles*.

Tijdens WO I heeft *Sporting F.C. Ninove* minstens **twee ploegen**. Op 16 januari 1916 speelt de 1ste ploeg van *Sporting Ninove* tegen de 1ste ploeg van

A NINOVE
Le grand tournoi de l'« Aurore Sportive »
Voici le classement général des équipes après les matches de dimanche :

Clubs	Joué	Gagné	Perdu	Nuls	Pts
Sporting F.C. Ninove	4	3	0	1	1
Aurore Sportive A	4	3	1	0	6
C.S. Jettois	4	2	1	1	5
Red Star S.G.	3	2	1	0	4
F.C. St-Gillois	4	2	2	0	4
Aurore Sportive B	3	1	2	0	3
C.E. Englantine	4	1	3	0	2
Etoile du Centre	3	0	2	1	1
Unions et Progrès	3	0	2	1	1

Le Sporting F.C. Ninove, reste donc encore en tête du classement de cette épreuve.

Ninove. — De beker der « Aurore Sportive ».
Uitslag der matches tornooi in 2e afdeling :
Aurore Sportive (A) 3, tegen Etoile du Centre 1; F. C. Ninove 5-Union et Progrès 0; F. C. St-Gillois 1 C. S. Jettois 0 en Aurore Sportive B 1-Englantine 5.
— De Sporting F. C. van Ninove, is aan het hoofd der algemeene klasseering in 2e afdeling.

Het Laatste Nieuws, 19 december 1913

Rolf Dumst noteert dat *Sporting* aan de Denderhoutembaan speelde. Dit is blijkbaar het terrein van het café *Den Ezel*.

NINOVE. — Donderdag werd op het terrein van den *Ezel* een match gespeeld tusschen den Footballclub Oultre en den Sporting F. C. II, van Ninove. Het spel was zeer aantrekkelijk door het goed weer. De Ninoviers hebben hunnen tegenstrever overwonnen met 4 goals om 1. De tweede équipe, vooral de « backs » hebben wan blijken gegeven van ontgensprekelijke opmerbevoegdheid.

Het Volk, zaterdag 15 januari 1916

Eendracht uit Aalst aan de Kapellekesbaan van ‘t Vrede Park’. Het ‘ingangsrecht’ bedraagt 0,15 en 0,50 fr. en is ‘Ten profijte [der] Aalstersche broeders krijgsgevangenen in Duitschland’.

Er wordt nu blijkbaar nog enkel aan *Den Ezel* gespeeld. De tweede ploeg speelde donderdag 13 januari 1916 op het terrein van *Den Ezel*.

⁸ DUMST R., *De Geschiedenis van F.C.-V.K. Ninove*, s.l., s.d. p. 24, noteert dat Ninove deze kleuren *niet* mocht dragen omdat *Daring Brussel* deze kleuren al droeg.

⁹ Een min of meer gelijkaardig verhaal lezen wij bij DUMST R., o.c., p. 25.

¹⁰ Een verdwenen ploeg uit Anderlecht die aanvankelijk speelde in de eerste afdeling van de *Fédération Belge des Sports Athlétiques* (F.B.S.A.), nadien in *la Ligue Bruxelloise*, en dus niet meer in de U.B.S.F.A. (de voorloper van de U.R.B.S.F.A.). Op 10 oktober 1920 spelen ze *hun* thuiswedstrijd op het terrein van F.C. Scheut, wat meestal geen positief teken is voor een club.

Café Den Ezel (FB)

Uit het onderstaande artikeltje uit *Het Volk* van 7 september 1916 blijkt dat ook de eerste ploeg speelt op het terrein aan Den Ezel.

NINOVE. — De aangekondigde match tussen: Gérard Athlétique, van Geeraardsbergen en de Sporting F. C. I. van Ninove kon geen plaats grijpen op het terrein van den Denderhautemschen steenweg.

Foto uit DUMST R., *De Geschiedenis van F.C.-V.K. Ninove*, s.l., s.d., p. 23

Na de match van 16 juli 1916 (gewonnen met 8-0 tegen *Oultra* uit Outer), ontvangt *Sporting* een beker om het winnen van 'De schaal der Eendracht', dit is 'het groot tournooi der Dendervallei' te Aalst. De heer Eeman overhandigde de prijs.

Dan kwam M. Eeman, afgevaardigde der Aalstersche Federatie, te voorschijn met den Beker, in verguld zilver vervaardigd, en overhandigde hem aan M. J. Steppé, kapitein der overwinnende club, met eenige gepaste woorden van gelukwenschingen. (Handgeklap).

Er dient bijzonder opgemerkt te worden, dat de flinke ploeg van Sporting, Ninove, gedurende gansch het tournooi geen enkel doel liet maken van zijne tegenstrevers terwijl zij er 16 aantekenen. Ziehier dien uitslag: 5-0 tegen Dendermonde; 2-0 tegen Aalst; 1-0 tegen Wetteren en 8-0 tegen Oultre. Die uitmuntende ploeg was samengesteld uit: (G.) Milo; (B) Molinet en Wachtelelaar; (H. B.) Pennewaert?... en Vernaillem; (Extr.-links) Alph. Belpaine; (Incide-links) Raym. Belpaine; (F.) De Roeck; (Incide-rechts) Steppé en (Extr.-rechts) Appelmans.

Dan werd den Beker in stoet naar de woning gedragen van den ieverigen Voorzitter M. Albert Violon. Een sportieve dag, voorwaar!

Het Laatste Nieuws noteert bijna drie jaar later, in haar editie van 17 september 1919, dat 'de komiteiten van Oost-Vlaanderen van den Belgischen Voetbalbond' het programma van de voetbalwedstrijden van 'De kampioenschappen van Oost-Vlaanderen (tweede afdeling)' hebben opgesteld. Eén van de deelnemende ploegen is 'Ninove'. Op vrijdag 28 november 1919 lezen we in *Sportwereld* dat Ninove in de thuismatch tegen 'Audenarde' 'onvolledig' het spel [moet] beginnen'. Het hoeft ons dan ook niet te verwonderen dat op 19 december 1919 dezelfde krant meldt dat 'Ninove' in de 'Tweede Afdeeling' 8ste op 10 ploegen in het algemeen klassement is gerangschikt.

UIT NINOVE

Sporting F. C. Ninove 8—GandaGent 5

Sporting F. C. had verleden Zondag tegen Ganda, te kampen, doch had weer een zwaar... « verdriet ».

Ninove moest met 20 man aanzetten en bekwaam na 3 minuten spelen een corner die echter zonder gevolg bleef. Kort daarop zaten de Gentenaars in het Ninoofs kamp en na 10 minuten harde strijd rolde de bal in Sporting's net. Gedurende het eerste half-time bekwaam Ganda niet min dan 9 corners en speelde hare ploeg meestendeels in het kamp der tegenpartij. In de laatste 20 minuten vermochten de Gentenaars nog 3 maal te markeren zoodat het eerste half spel eindigde met 4 gentsche goals tegen 0. Het tweede half-time bracht niets bijzonders voort; de Ninovieters hadden in het eerste kwart uur een corner die eindigde met een échappade van de Ganda die dan ook voor de vijfde maal doel trof. Twintig minuten voor het einde moest het spel geschorst worden, daar de bal barstte en in het eerste halfspel ook een bal was ontploft.

In de Sporting's ploeg was het weer eens Gastonsken Molinet, die uitmuntte door zijn puik spel. Alhoewel goed bijgestaan door Fonny en Monny Belpaire, Nekes Jacob, Robert van Lierde vermocht hij niet de eer van zijn club te redden. Spijtig dat het meerendeel der leden den moed en de volharding der voorgenoemde spelers missen. Kan men voor ernstig aannemen dat makkers zich tusschen de toeschouwers bevonden, wanneer ze op tijd en stond uitgenoodigd geweest waren mee te kampen? De doelwachter moet ook nog vele leeren; hij verlaat veel te gemakkelijk zijn goal en geeft derwijze aan de tegenkampers te veel gelegenheid om te markeren.

De Gentsche ploeg gaf blijken van verstandhouding en eenheid in hun spel. Wie van beide partijen de « strafte » was, zegt ons de einduitslag.

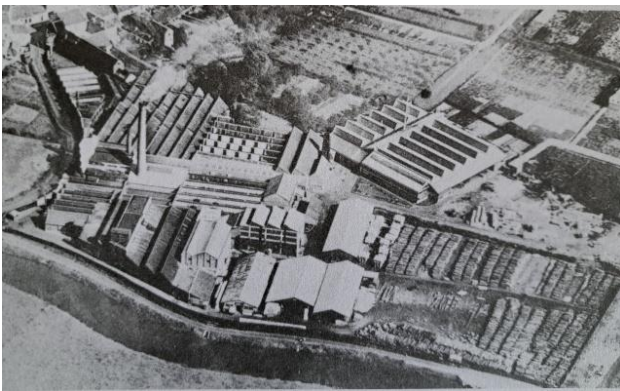
FREDO.

De match tegen *Ganda Gent* werd een afknapper. Opnieuw startte *Sporting* met slechts 10 man, m.a.w. de motor van de vereniging begint te sputteren. Gelukkig voor de lezer maakte journalist *Fredo*, in *Sportwereld*, er een boeiend verslag van, bovendien vernemen we de namen van enkele toenmalige Ninoofse spelers.

In 1923 werd *Sporting F.C. Ninove* ontbonden om politieke redenen, wat dit ook moge betekenen.

De volgende stedelijke voetbalclub met enige faam is **UNAL Ninove**. Deze ploeg speelt net als *Sporting F.C. Ninove* in de provinciale reeksen. Het is vooral 'het werkvolk' dat voor deze ploeg komt 'supporteren'.

De foto hierboven toont de *Usine n°5* van de *Union Allumettière* [UNAL] langs de Dender, ter hoogte van het huidige stadspark. In mei 1940 werd deze fabriek gebombardeerd en nooit meer heropgebouwd. [Ninovieters..., p. 93]

Unal F.C. speelde hier haar thuismatchen. 'Op het plein "Union" aan de 'Denderkaai' of eenvoudigweg 'aan den Dender'. De sportkrant *Sportwereld* noteert in zijn editie van 6 september 1922 dat UNAL I speelt tegen R. C. Aalst. Betekent dit dat UNAL meerdere ploegen had? Hun supporterslokaal was waarschijnlijk bij Viktor Van Londerseel in de Geraardsbergsestraat. Viktor heeft blijkbaar een fijne bijnaam. De spelers worden *Unalisten* en groen-zwarten¹¹ genoemd.

¹¹ De Denderklok, 18 september 1927. Omwille van hun groen-zwarte uitrusting? In *Het Nieuwsblad* van 14 februari

Op Zondag 13 Maart, gaan onze Uualmannen naar Lessen spelen, voor een beker. De bijeenkomst is bij Victor Van Londerseel, Geeraardsbergscheestraat (bijgenaamd Prot). Men vertrekt om 12,30 u. **Alle sportliefhebbers daar heen.**
TROTSKY.

De Denderklok, 13 maart 1927

Op zondag 5 februari 1928 is er de plechtige inhuldiging van de nieuwe vlag van UNAL. Er wordt om 13 uur een stoet gevormd aan het lokaal van UNAL, aan de Denderkaai bij Emiel Van den Bossche. De fanfare 't *Echte Koekelberg* is van de partij. De stoet gaat tot aan het huis van de secretaris Albert Muylaert in de Nederwijk nr. 12. Om 16h30 gebeurt daar 'de Plechtige overhandiging der nieuwe vlag'. Nadien volgt nog een optocht door de 'bijzonderste straten' van Ninove. Nog om 16h30 start een 'Groot BAL' in de feestzaal 'In 't Hofken' bij Edmond Van Lierde in de Geraardsbergsestraat.

Ook de supporterskring van UNAL houdt een groot bal, op zondag 27 januari 1929, eveneens in de Geraardsbergsestraat bij Edmond Van Lierde.

SPORT NIEUWS
Voetbal
Groote Voetbalmatch, op Zondag 27 Januari, match voor 't Kampioenschap 1928-1929, en onder de reglementen van den K. B. V. B. om 2 ure stipt)
UNAL F. C. tegen VOLHARDEN AALST.
deze match op het plein Union Denderkaai Ninove.
ALLO ! Supporters ! en Sportmannen ! van 't Stad en dorp in volle massa naar het terrein om onze moedige Unalisten aan te wakkeren.
Laat u eens hooren sportliefhebbers geen schrik want de zegepraal is aan ons.
—
GROOT BAL op Zondag 27 Januari gegeven door den SUPPORTERS KRING UNAL in de zaal, ('t Hofken) bij Edmond Van Lierde, Geeraardsbergscheestraat, Ninove.
Schoone Jass ! Puik muziek ! Moderne dansen !
GOAL
Vervolg op Bijvoegs.

De Denderklok, 27 januari 1929 (ook *Het Laatste Nieuws* vermeldt dit bal in haar editie van 21 januari 1929).

2012 staat dat zij in het geel-zwart speelden. R. Dumst, o.c. p. 25, schrijft dat zij in groen-zwarte uitrusting spelen.

VOETBAL	
Kampioenschappen van den Belgischen Voetbalbond	
PROVINCIE OOST-VLAANDEREN	
Iste klasse.	
3 u.	— S. V. Audenaarde—Temsche S. K.
3 u.	— F. C. Eekloo—S. V. Geeraardsb.
3 u.	— F. C. Meulestede—Excels. St-Nikl.
3 u.	— Melle Sport—Eendracht Evergem.
3 u.	— Union Gantoise—R. C. Wetteren.
3 u.	— Eendracht Aalst—Vigor Hamme.
	R. C. Lokeren, vrij.
Speciale afdeling	
3 u.	— A. V. Desdermonde—U. S. Doornik.
3 u.	— A. S. Ronse—A. R. A. Gantoise.
9 u.	30 R. R. C. Gent—Club Ronse.
9 u.	30 R. C. Doornik—S. K. St-Niklaas.
Iste klasse. — Afdeling A	
3 u.	— F. C. Sombke—Standard Beveren.
3 u.	— A. S. Riene—Eendr. Waasmunster.
3 u.	— Z. L. Vracene—Temsica F. C.
3 u.	— V. V. Wilskracht—Eendr. Lokeren.
Afdeling B	
3 u.	— Melida F. C.—Etoile Sportive.
3 u.	— Etoile Bleue—Evergem Center.
3 u.	— Red Star F. C.—Unal Ninove.
3 u.	— S. V. Sottegem—Silent S. C.

Het Laatste Nieuws 25 september 1926:
voetbalvooruitzichten. Unal Ninove dient het op te nemen tegen Red Star F. C. uit Gent, een ploeg die zich later bij de VVB (*Den Vlaamschen VoetbalBond*) aansloot en verdween¹².

Maar het liedje van UNAL bleef evenmin duren. Het kampioenschap 1928-'29 was het laatste, daar de directie van *Union Allumetièrre* om geldelijke redenen het niet meer zag zitten om de ploeg nog te ondersteunen. Voor het kampioenschap 1929-'30 gaven zij algemeen forfait in de tweede afdeling reeks B van de provincie Oost-Vlaanderen.

De eindmatch van 7 april 1929 tegen Zwarte Leeuw Vracene loopt voor de voorzitter van UNAL

Ninove, Albert Britton, dramatisch af. Bij een tackle loopt hij een dubbele beenbreuk op. De dader, een brouwer uit Vrasene, werd straf- en burgerrechtelijk veroordeeld.¹³ *De Denderklok* van 27 maart 1932 schrijft dat 'Sedert het pijnlijk ongeluk (...) de voetbalbeweging (...) ter stede erg geknakt [was] geworden'. Van een cynisch woordgebruik gesproken.

Volgens een artikel in *De Denderklok* wordt F. C. Ninove in 1929 opgericht en is dit F. C. Ninove niet veel meer dan een doorstart van UNAL Ninove, maar met nieuwe bazen. Gaat het hier om 'de Fabelta-ploeg' waar Rolf Dumst op pagina 26 van zijn boek over F.C.-K.V.K. Ninove schrijft? Maar hij schrijft 'rond 1932', wanneer hij het heeft over de stichting van deze Fabelta-ploeg.

Op welk terrein er exact gespeeld werd, wordt niet vermeld. Ook deze ploeg geraakt maar net aan elf man. Hierna drukken we het artikel in extenso af, gevolgd door het verslag van die eerste wedstrijd van dit F.C. Ninove. Het huidige K.V.K. Ninove wordt pas in 1936 gesticht. Hun eerste terrein bevond zich toen langs de Pollarestraat.

¹² Net als *Excelsior Meerbeke* (de ploeg van Etienne Cosyns) [*Het Nieuws van den Dag*, 29 september 1940]. De VVB werd opgericht op 13 februari 1930 als reactie tegen de eentalige Franse correspondentie vanwege de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB). Vanaf 1932 werden elk jaar internationale wedstrijden gespeeld door het *Vlaamsche Leeuwenelftal*, onder andere tegen Wallonië, Nederland,

Frankrijk, Duitsland, Luxemburg en zelfs tegen Engeland. Omwille van de collaboratie van de kopstukken en de daaropvolgende repressie, verdween de VVB in 1944 voorgoed van het voetbalterrein.

¹³ *De Gentenaar* vermeldt verkeerdelijk dat het 'ongeluk' zich voordeed op 7 april 1930.

Footballnieuws

't Is wel niet heel lang geleden, dat het footballsport nog al op de tong ge-gaan is hier in Ninove.

Daarom hebben wij besloten, de Ninoofse Sportmanen eens wat in te lichten over die zaak.

Unal F. C. gaf dus forfait om geldelijke reden.

Het is onnoodig gezegd, dat die verdwijning, eene algemeene verrassing verwekte, aangezien, U. F. C. goed bekend was, voornamelijk bij het werkvolk, doch min bij de hooger geplaatste Ninoofse Sportliefhebbers (dit kunnen wij hun niet ten kwade stellen).

Daar is nu eene nieuwe club gevormd, of neen, Unal F. C. heeft enkelijk eene naamverandering ondergaan.

Door eene finantiele medewerking terug opgebeurd, hebben oude Unalisten, hun eigen idee uitgevochten, en voornamelijk dank aan een onbekende gever en aan den heer Albert Muylaert, zien wij nu de mogelijkheid in, met eene nieuwe club op te komen.

Geachte Lezers en Lezeressen, Sportliefhebbers van Ninove en omstreken, wij willen geen pracht noch praal, geen politiek noch partijchap, wij willen SPORT en schoon SPORT. Wij twijfelen niet, of ge zult allen als een man ons ter hand staan om de laatste moeilijkheden weg te ruimen, zoodat wij tegen toekomstige seizoenen, terug op de plaats mogen komen waar wij nu van verwijderd zijn.

Zondag, hebben wij hier dus onze eerste match, die van tel is. Aangezien F.C. DENDERLEEUEW, die hier komt een beker betwisten, eene totaal nieuwe ploeg is, zal de strijd heel spannend zijn, en zoo hopen wij dat vele sportmakers, op ons terrein zullen zijn om onze jonge elementen aan te wakkeren en aan te moedigen. Ook wij, in naam van allen beloof ik het, wij zullen het op ons niet laten steken en winnen dat moeten en zullen wij, wij moeten immers doen zien, dat F. C. NINOVE ten minste zoo goed is als vroeger UNAL NINOVE.

Daarom verwachten wij U allen Zondag namiddag, om 2 uur op ons terrein, en wij zullen winnen, dat zegt :

Cent et quatre A.P.

De Denderklok, 22 december 1929

Footballnieuws.

't Was dus Zondag de betwisting van den beker, uitgelooft door F. C. Ninove.

Reeds van 1 uur zagen we beweging, men zoo zeggen dat er iets gaande was ; en velen vroegen zich af. Zal Standaard wel komen ? en toch ziet, om 1 uur drie kwart, komen ze toe, en met veel moed en hoop trekken ze naar de kleerkamer. Er wordt weinig gesproken. Hier en daar, vragen ze wel, of Ninove volledig opkomt. Onze oude Supporters komen toch nog eens kijken en, getrouwe mannen, vragen zij, hoe zit het met de nieuwe club ; en er wordt hun geantwoord, dat we veel betrouwen hebben in onze club, 't zijn allen, jonge moedige herels, en ze zullen de vlag, zoo rap niet strijken.

Ten twee uur 15, stelt de Heer Herman De Boe, als scheidsrechter, de ploegen in lijn. Ninove treed op als volgt.

K. Alfred Van Maldergem.

B. Engl. Smet en Aug. D'Herde.

H.B. Albert De Ville, G. Merckx en P. Vander Kelen.

F. P. Van Maldergem, M. Vanden Bosch L. De Ville, E. D'Herde, M. Pisson.

Ninove wint den opgoot en kiest het voordeel van den wind. Dadelijk zijn beide ploegen aan 't werk, en het spel verplaats zich wonderwel, maar tot doelen komt het niet, want de bachs zijn van weerskanten in prachtform. Na 20 minuten spel tehent Denderleeuw het eerste punt aan, en nu zit het er bovenarms op. Ninove valt verwoed aan, maar niet zonder succes, want opvoorzet van Merckx, stelt D'Herde E. gelijk, en vijf minuten voor de rust bezorgt Paul De Ville de voorsprong aan Ninove.

Na de rust, kent Denderleeuw rap succes en na 15 minuten, zit de gelijkmaker binnen. Marcel Vanden Bosch, gekwest zijnde moet voor goed het spel verlaten, en Ninove speelt met 10 man voort, doch het kan er niet aan baten, want Denderleeuw wordt letterlijk ingedrukt en met den 28 minuut geeft Pisson de voorsprong aan zijn club, en nu is het een bombardement in regel naar de goal van Denderleeuw, maar van te doelen is er geen spraak meer en zoo wordt het einde gesloten met eene welverdiende 3-2 overwinning voor Ninove.

Onze jongens speelden een uitstekende match, en allen verdienen met lof geleid te worden.

Fred Van Maldergem als keeper, deed

zich opmerken, bijzonderlijk dat het de eerste match was dat de jongen als keeper speelde. Doe zoo voort Fred, neemt veel training, en misschien krijgen we in Ninove ook een Janneken De Bie. Onze Smet en Gust, als bachs, speelden een flinke partij, en verdienen een pluimken. Albert De Ville was steeds de zelfde als vroeger, immer goed. Georges Merckx was in prachtform, maar Georges ze moogt hard schotten, maar geen tallen meer doen ontploffen, hé. Paul Vander Kelen tegen die mogen we 't zelfde zeggen als tegen Fred, zoo voort doen, en 't zal gaan. Mij dunkens stond onze Piet Van Maldergem op zijn plaats niet, als extrême, hij ware beter op inside rechts, maar alle beginselen zijn moeilijk. Spijtig dat Marcel Vanden Bosch, gekwest zijnde het spel moeten verlaten herft, want hij was in een goeden dag. Paul De Ville, D'Herde E. en Pisson, is me dat een trio die waren niet tegen te houden, ze hadden vleugels.

De Heer Herman De Boe, als schiedsrechter, was bevestigend. Spijtig dat onze twee Jefkens belet waren.

Nu jongens, laat ons allen zoo voort doen, blijven we allen onzen club getrouw, en dan zullen wij er komen, dat zegt nogmaals.

CENT ET QUATRE. A. P.

De Denderklok, 29 december 1929

Op 18 april 1937 is er een 'Grote propaganda-match' ter gelegenheid van de inhuldiging van het nieuwe terrein aan den Doorn.

'Den Doorn' genoemd, omdat tussen het begin van 'den Steenweg van Aalst [en] den steenweg van Okegem' een grote 200-jarige lindeboom, 'onder den volksmond gekend als Doornboom' stond, die men van ver kon zien staan. In 1936 werd deze boom zwaar beschadigd door een onweer en op woensdag 17 maart 1937 door werklui verder neergehaald.

FOOTBALL CLUB NINOVE

Aan alle Sport- en Voetballiefhebbers.

Op Zondag 18 dezer is onze lokale voetbalclub in feest ter gelegenheid der **INHULDIGING** van het nieuw en prachtig terrein aan den Doorn om 15 uur

Grote Propaganda-match

tusschen

F. C. NINOVE

en de vermaarde Kampioenenploeg der Veteranen van

SPORTING CLUB ANDERLECHT.

Het bestuur van S. C. Anderlecht heeft ons de groote eer gedaan de oud-internationalen ADAMS (Cass), CAUDRON en de eeredivisiesspelers BONDROIT, SCHUPPENS, CEUPPENS enz. tegen ons elftal in lijn te stellen.

Het bestuur van F. C. NINOVE nodigt dan ook het sport- en voetbalminnend publiek van NINOVE en Omliggende warm en vriendelijk uit, om dien ophefmakenden wedstrijd mee te leven, en zonder overdrijven, mogen we ons aan een allesgevend en prachtige partij verwachten.

Sportliefhebbers en supporters allen op post tot steun van uwe F. C. Ninove.

De Denderklok 18 april 1937

Nieuwtjes uit Oost-Vlaanderen

F. C. NINOVE, die gedurende langen tijd werkloos bleef, zou binnen kort herleven.
Op 21 Maart e. k. grijkt er eene groote algemeene vergadering plaats waar het woord zal gevoerd worden door leden van de verschillende komiteeten der provincie.

In *Het Nieuwsblad* van 13 maart 1936 wordt de start van F.C. Ninove voorzichtig aangekondigd.

Het voetbalterrein van F.C. Ninove achter *Den Doorn*. De *Boudewijnlaan* is nog niet te zien op de foto (in aanbouw). Wel zijn de *Steenweg naar Aalst* en de *Okegembaan* te zien.

NIEUWTJES UIT DE VOETBALWERELD

F. C. Ninove op nieuwe wegen

Het moet niet meer gezegd worden, maar F.C. Ninove doet de zaken goed. Sedert de sluiting die slechts dagteekent van verleden jaar, heeft F.C. Ninove zich reeds tot een voornaam club ontploet.

Voor het volgende seizoen wordt er reeds met twee ploegen opgetreden. De Afd. gewestelijke en III Afd. F. C. Ninove beschikt nu over een prachtig nieuw terrein gelegen op 'Den Doorn'. Het heeft een lengte van 100 m. De aanblik is er mooi en aangenaam en al ontzagweerdig het sportminnend publiek van Ninove trekken.

Zaterdag jl. had de algemeene vergadering plaats waarop de heeren Firmin Paresse provinciale sekretaris en Aimé Dalland lid van het P. K. tegenwoordig waren. Als voorzitter fungeerde de sympathieke heer Edg. Durant.

Sekretaris Herman De Boe gaf lezing van een zeer merkwaardig verslag over de werking en prestaties van de jeugdige F. C. Ninove gedurende het verlopen seizoen.

Hij legde vooral nadruk op de innige vriendschapsbanden die zoowel bestuur, spelers en supporters kenmerken in t belang van den club. Hij bracht ook een bijzondere hulde aan den heer Voorzitter Durant en den naasten werker h. Vanden Berghie. Het verslag oogtte natuurlijk het uiterst verdiende sukses.

Daarna kwam de afgevaardigde van het P. K. den h. Aimé Callant aan het woord. Hij behandelde op een klare wijze de rol van de spelers en supporters. Hij wees hen respectievelijk op hunne rechten en plichten, dat in t belang van de voetbalsport en F.C. Ninove zelf.

Het bestuur van F. C. Ninove is samengesteld als volgt.

Eere-Voorzitter M. Felix De Clercq, voorzitter M. Edg. Durant; Ondervoorzitters: de heeren Daelman en F. V. d. Haute; Sekretaris: M. Herman De Boe; Bestuursleden: De heeren Marekx, Molinet, V. d. Berghe, V. d. Boscche, "elton, De Praenen, J. Lievens.

Als oefenwedstrijden werden afgesloten: 13 Augustus: Standard Denderleeuw - F. C. Mendel; 22 Augustus: F. C. Ninove - Stano. Denderleeuw; 29 Augustus: F.C. Ninove - Sp. Geeraardsborgen (beveerdig).

De oefeningen der spelers staan onder de bereidwillige raadgeving den h. Marekx ex-speler van Daring Brussel. Wij besluiten met aan F. C. Ninove goed heil te wenschen en vragen aan de sportliehebbers talrijk de wedstrijden der zwart-groenen te volgen. F. C. Ninove, goed heil.

Een lovende bijdrage in *Sportwereld*, 16 augustus 1937, over het nog jonge F.C. Ninove.

Tijdens de mobilisatie, vóór het uitbreken¹⁴ van de tweede wereldoorlog, wordt de sportclub *De Nachtridders* te Ninove opgericht, onder het voorzitterschap van Paul Van der Kelen. Volgens een interview met hoofdbestuursleden van de club, is de club een tegemoetkoming aan de wensen van de overheid, die aanbeveelt om sportmeetings te organiseren tijdens de mobilisatie. Deze *Nachtridders* organiseren voetbal en veldlopen¹⁵ in de winter en kaatsen en

¹⁴ Sinds 25 augustus 1939 was het Belgisch leger in fases gemobiliseerd geworden.

¹⁵ Op 15 oktober 1939 organiseert de club een eerste veldloop te Ninove. Niettegenstaande het 'doorslechte weder' namen een 10-tal lopers deel aan de wedstrijd.

'Aangemoedigd door dat eerste succes' organiseert de club een tweede veldloop op 22 oktober 1939. De rugnummers zullen uitgedeeld worden 'om 9u30 in 't lokaal bij Vernailen, Kerkplein, 26, te Ninove'.

wielrennen in de zomer. De voetbalploeg leeft – nog steeds volgens de geïnterviewden – in de beste verstandhouding met F.C. Ninove. De ploeg speelt op het terrein van F.C. Ninove en mag het materiaal van deze laatste gebruiken. Het gebeurt dat beide ploegen tegen elkaar spelen, zoals *Het Nieuwsblad* van 28 februari 1940 en *De Denderklok* van 25 februari 1940 melden.

K. B. V. B.

ZONDAG 25 FEBRUARI 1940, te 15 uur

Groote VOETBALMATCH

F. C. NINOVE — NACHTRIDERS

Liefhebbers van schoon sport ! Supporters van onze voetbalclubs ! dit is een buitenkansje voor U ! Laat deze gelegenheid niet voorbijgaan, om het kruim onzer Ninoofsche Voetballers, de hoop van onze club, in een evenwichtige match tegen elkander te zien optreden. En een massale opkomst wordt dan ook verwacht !

Ziehier de samenstelling der ploegen :

NACHTRIDERS : (G.) Van der Kelen H. — (B.) Van der Kelen P., Merckx — (H. B.) De Beukelaer, De Cooman, Pensis — (V.) Jan Minner, V. Sevenscoten, Minner W., De Vos, Willems.

F. C. NINOVE : (G.) De Waele — (B.) De Buck, Lefèvre — (H.B.) Bastiaens, De Neef, De Schrijver — (V.) Troch, Arijis Is., De Jonghe, Lievens, Wauters.

F.C. Ninove haalde het toen met 2-1 van *De Nachtridders*.

Staand v.l.n.r.:
P. VAN DER KELEN, H. COBBAERT, E. BOGAERT, Cl. VAN BUTSELE, P. DE VOS, G. MERCKX
Zittend v.l.n.r.: H. WAUTERS, I. BOGAERT, J. DE JONGHE, W. MINNER, E. BRECKX

F.C. Ninove in 1942-'43. Minstens één speler van dit elftal wordt 'werkweigeraar'¹⁶, waarna een spel van kat en muis kon beginnen.

Het Nieuwsblad van 30 december 1939 noteert de namen van een aantal spelers van *De Nachtridders* die zullen opgesteld worden in de match tegen *Excelsior Meerbeke*¹⁷.

¹⁶ Vanaf 6 maart 1942 werd de (beperkte) arbeidsdienstverplichting in België (en Noord-Frankrijk) ingevoerd door de bezetter.

¹⁷ Deze match werd als revanchematch gespeeld om het verlies tegen datzelfde E. Meerbeke op Kerstdag van dat jaar,

De ploeg der Nachtridders, werd als volgt samengeteld door het keuzecomité: Clément Van Beetseele; Paul Van der Kelen en M. De Cooman; Jan De Beuckelaere, Roger Pensis en Kamiel Van Impe; Kenri Wauters, Jan Minner, Willy Minner, Jan Lievens en Frans Carael. Invalers : Marcel Simon en Edm. Breckx.

Deze ploeg groeit blijkbaar gestaag en blijft – zoals de meeste ploegen - doorspelen tijdens de Duitse bezetting.

NINOVE « DE NACHTRIDERS »

Nu dat het kaatsseizoen zoo goed als geëindigd is, gaat de belangstelling der « Nachtridders » in de eerste plaats naar de voetbalsport. De leiders dezer club hebben de overtuiging dat zij voor een zeer moeilijke taak staan.

De club kan voor het oogenblik rekenen op de volgende voetballers: Paul Van der Kelen, Clément Van Butseele, Marcel Van Sevenscoten, Jan Debeuckelaere, Willy Minner, Jan Minner, Henri Wauters, Victor Nijs, Roger Pensis, Omer Dereyt, Albert De Vos, Leon Van Opdenbosch, Fr. Carael, Edmond Breckx, Gaston Willems, Henri Van der Kelen, Willy De Geest, Petrus Bourgeois, Van Londerzele, Marcel Neirincx, Deville, enz. Ook de sterke F. C.-spelers als Georges Merckx, Jefken Dejonghe, Jan Lievens en Maurits Decooman, zijn lid der « Nachtridders » en zullen bij gelegenheid — wanneer F. C. bye is — met het elftal optreden.

De oefeningen gaan door alle Dinsdagen (samen met de spelers van F. C.), alle Woensdagen (meer lichaams-oefeningen, athletiek) en met bijkomende oefendag, de Vrijdag (lichte training). Alle jongelingen worden tot deze oefenstonden — welke doorgaan op het plein van F. C., steenweg naar Aalst — toegelaten; nochtans moeten zij lid zijn van F. C. Ninove of van de « Nachtridders » (kwestie van verzekering, enz.).

Een eerste vriendenwedstrijd werd door de jonge ploeg der « Nachtridders » verloren met 2-3 tegen het homogeen elftal van Sparta Geeraardsbergen. Nu Zondag gaat de ploeg op verplaatsing naar Racing Overboulare.

Het Nieuws Van Den Dag, 29 september 1940

Volgens *Het Nieuws Van Den Dag* van 14 januari 1940 is er op dat moment nog een derde voetbalploeg actief te Ninove: *De Roode Bal*.

toen Meerbeke met 2-1 won. Ninove won de revanche met 7-2, niettegenstaande Excelsior Meerbeke drie 'soldaten-spelers van eere-afdeling' had opgesteld.

NINOVE « DE ROODE BAL »

« De Rode Bal » is de derde Ninoofsche ploeg en het doet ons waarlijk genoegen, te kunnen schrijven dat in deze sportvereniging de bedrijvigheid opnieuw heel grot is. Zulks is natuurlijk het werk van Louis Schepens, Van Trimpont en anderen. De oefeningen gaan door 's Zondags voormiddags, op het plein op den steenweg naar Geeraardsbergen. Verleden Zondag speelde de « Roode Bal » een eerste vriendenmatch tegen Appelterre. De bezoekers behaalden nipt de zege.

De Roode Bal is actief in de V.V.B. en speelt er in een tornooi van de Denderstreek zoals blijkt uit volgend verslag uit *Volk en Staat* van 11 april 1941.

Vlaamsche Voetbalbond	
Tornooi der Denderstreek	
UITSLAGEN VAN ZONDAG 6 APRIL	
Sparta Ternat—Vrij Denderleeuw	6—7
Welle S. K.—Liekerk Boys	1—3
Blauwvoet Impegem—Pamel	5—1
Meerbeek—Ninove	5—1
WEDSTRIJDEN DER RESERVEN	
Liekerk Boys—Pamel	11—1
Sparta Ternat—Denderleeuw	4—1
Te Ternat scheelde het maar weinig of Denderleeuw liet er zijn pluimen. We willen niet spreken van afgekeurde doelpunten voor de thuispelers. Enkel willen wij wijzen op het feit dat Sparta een reserve liet optreden voor den uitvalenden midhalf der bezoekers, terwijl ze zelf onmiddellijk daarop hun twee binnenspelers verloren.	
Sparta is even sterk aan de Leeuw-tjes! De Liekerk Boys speelden een flauwen wedstrijd en Impegem won schitterend tegen Pamel; de lokale voorhoede marcheerde opperbest. Te Meerbeke dolf Ninove net onderspit, iets wat aan de uitermate flinkspelende lokale halflijn lag.	
De wedstrijden voor Zondag: Vrij Denderleeuw—Liekerk Boys. Welle—Meerbeke. Pamel—Sparta Ternat. Roode Bal Ninove—Impegem.	
KLASSEERINGEN NA DE WEDSTRIJDEN VAN 6 APRIL 1941	
1. Vrij Denderleeuw	4 4 0 0 25/14 8
2. Blauwvoet Impegem	4 3 1 0 14/6 6
3. Liekerk Boys	3 2 1 0 10/4 6
4. Denderzonen Pamel	4 1 2 1 9/13 3
5. Sparta Ternat	2 1 1 0 10/9 2
6. Excelsior Meerbeke	3 1 2 0 7/9 2
7. Roode Bal Ninove	4 0 2 2 7/18 2
8. S. K. Welle	4 0 3 1 5/14 1
Afdeeling reserven:	
1. Liekerk Boys	1 1 5 5 11/1 2
2. Sparta Ternat	1 1 0 0 4/1 2
3. Vrij Denderleeuw	1 0 1 0 1/4 0
4. Denderzonen Pamel	1 0 1 0 1/11 0
5. Blauwvoet Impegem, vrij.	

aan deelneemt. In de toenmalige media is er geen sprake meer van *De Nachtridders*, noch van de *Roode Bal* Ninove.

Op 2 december 1945 speelt F.C. Ninove in tweede provinciale, zij hebben dan ook een juniorenploeg.

Verdere groei volgt voor *Den F.C.* en in *De Denderklok* van 1 april 1945 staat een verslag van een wedstrijd tussen de tweede ploeg van F.C. Ninove tegen een Engelse [soldaten] selectie. Het lokaal van de ploeg op dat ogenblik is *De Waag* op de Graanmarkt te Ninove. Een lidkaart van de ploeg kost dan 10 frank.

F. C. II - Engelsche ploeg 4 - 4

Tamelijk goede opkomst voor een weinig ruchtbaar gemaakte match. Flink passenspel der onzen maar ondanks de hoge cijfers, besluiteloosheid voor doel. Forsch tegenspel der Britten bij wie een midden-half van waarde. Bij ons speelden prachtig : de rechts buiten Cobbaert, die den dag tevoren een uitstekende oefening had bijgewoond ; center-half de Chikker, Beireken Coppens en Dooreken Arys. Anderzijds het verknopen van eenige open kansen van Breckx en Sertin. Wij betreuren het weinig opbeurend gejouwe van een deel van het Ninoofsche publiek dat nog steeds niet begrijpt dat men de jongens beter aanmoedigen zou, ook om wat ze mis doen, die verdomde ninoofsche afbrekingspolitiek zal nooit eindigen : het is boter aan de galg !

Hier was 'De Waag' op de Graanmarkt te Ninove gevestigd. (foto FB)

Het huidige KVK Ninove speelt op het terrein 'De Kloppers' te Meerbeke. Reeds in 1928 werd die omgeving zo genoemd.

In januari 1945 is er in de provincie Oost-Vlaanderen een noodcompetitie waar F.C. Ninove

Ninoofse voetbalploegen

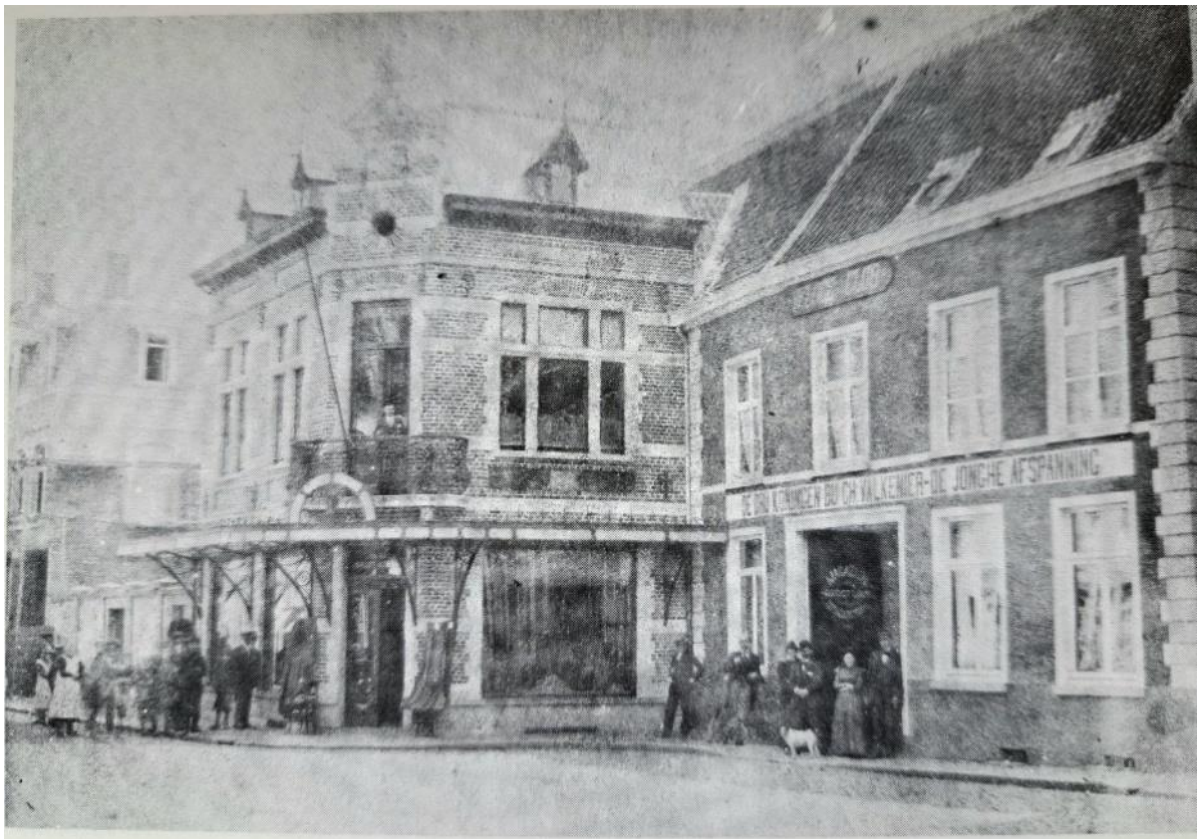

WIELRENNEN

Eind 19de eeuw was de fiets – en bijgevolg ook de wielervedstrijd – iets voor de *bourgeoisie*. Rond 1900 waren de plattelandsmensen anti-fiets en in grote delen van België bezat nog niemand een fiets. De fiets brak door in geïndustrialiseerde gebieden. Bij het begin van de Eerste Wereldoorlog maakte de fiets het de arbeiders mogelijk om op een zekere afstand van de stad te blijven leven en toch in de stad te werken.

Na enige tijd ontstond het wielertoerisme samen met populaire ontspanningsvormen gekoppeld aan de fiets, zoals daar waren: banketten op het platteland; fietsfanfares; wielerveesten met prijzen voor de mooiste vaandels, de mooiste wielerruniformenten, voor de grootste club, voor de beste fanfare per fiets en voor de beste acrobaten.

Uit een artikel – opgemaakt in scheldproza – verschenen in het liberale *De Dendergalm* van 29 augustus 1897, maken wij op dat er toen in Ninove reeds een katholieke *Véloce Club* bestond. De voorzitter was Piernot Adam. De club bestond volgens dit artikel uit 4 leden: “een Waal”, Roberti, Waskeers en de voorzitter. Zij hadden hun eigen vlag. Op 22 augustus 1897 hielden zij een ‘*fête Vélocépidique*’ te Ninove. Er waren 24 deelnemers, waaronder vrienden uit Brussel, Geraardsbergen, Aspelare en Moorsel. De deelnemers reden in stoet door de straten van Ninove tot aan *Den Os* en kwamen opnieuw samen op de Graanmarkt rond 17 uur. Daar gingen de feestelijkheden door tot 18 uur. Feestelijkheden, dat wil zeggen: ringsteken¹⁸ en vogelpik.

De *Véloce Club* is gevestigd in de afspanning van Ch. Valkenier-De Jonghe: *De Drij Koningen*, op een hoek van de markt, ongeveer daar waar nu de Centrumlaan begint vanuit het stadscentrum. Onder de daklijst van het rechter huis hangt een, haast onleesbaar, ovalen bord met er op ‘VELOCE CLUB’.

---

18 Bij ringsteking moet de deelnemer op de fiets met een puntstok van ongeveer 30 cm in de hand proberen kleine hangende ringen te spiesen. De voeten mogen daarbij de grond niet raken. De grootte van de diameter van de ring bepaalt het aantal punten. Hoe kleiner de ring, hoe meer punten hij waard is. De ringen hangen op 4 tot 5 palen, over een afstand van ongeveer 80 tot 100 m op ongeveer 2 m hoogte.

Een ander beeld van de Grote Markt met achteraan De Drij Koningen.

Aanvankelijk waren vooral de pistewedstrijden populair (eerste wereldkampioenschappen: 1893, Chicago). De wielervedstrijden kregen ondanks de slechte staat van de wegen toch steeds meer concurrentie van wegwedstrijden (de eerste belangrijke wegwedstrijd in België was in 1891: Brussel-Brussel, 160 km). Door de opkomst van de autosport (de bourgeoisie schakelde hier naar over) en de Engelse balsporten kende het wielrennen een korte dip. Het was op de weg dat de wielersport zich het eerst herstelde¹⁹. Nadien volgden de baanwedstrijden, in de eerste decennia van de 20ste eeuw ontstaat er zelfs een ware *boom*²⁰ van deze baanwedstrijden.

Sportwereld, 27 februari 1920

Pas in 1920 verschijnt voor het eerst het jaarboek van de B.W.B. in de 'Vlaamse taal'. De leden die een *Vlaamse* exemplaar willen, dienen dit wel aan te vragen.

In het begin van de 20ste eeuw kende Ninove (en omstreken) een behoorlijk aantal (gere-nommeerde) renners.

Op zondag 28 maart 1920 wordt de grote prijs 'Madelon' (een fietsenmerk) gereden, met start in St.-Agatha-Berchem en aankomst in 'den velodroom' van Liedekerke. Het is een wedstrijd voor beginnelingen met vergunning. Er zijn niet minder dan 150 inschrijvingen! Onder de ingeschrevenen: Jozef Thollembeek (Denderwindeke), Jan Callebaut (Ninove), Alberic De Bruyn (Ninove), Louis De Pauw (Ninove), Albert Timmerman (Ninove), Ernest Schoonjans (Pollare), Georges Roelandt (Meerbeke), Julien Temmerman (Ninove) en Karel Leroy (Ninove). De eerste 20 ontvangen een geldprijs. De wedstrijd doet ook Ninove aan. *Sportwereld* beschrijft ons het parcours: de renners zullen uit (...) Voorde komen, aan de 'Kruiskalsei [zullen ze] links inslaan naar Ninove, waar men door de Geeraerdsbergschestraet, Beverstraat, Groote Plaats, Burchtdam komt aan de splitsing der steenwegen, links [rijdt] naar Meerbeke (...). In den velodroom zal men twee toeren rijden'. In Ninove is er 'Een vliegende kontrol bij Victor Standaert, Geeraerdsbergsche straat, door M. Oscar Combet en Piret.. (...) In afwachting op de komst der wegrenners wordt er een 75 km lange baanwedstrijd georganiseerd tussen de regionale renners. (...) de gebroeders Standaert die in de Zes-dagen zulk prachtig werk leverden zijn van de partij'.

In de Dreefstraat wordt op 24 september 1922 een wedstrijd²¹ voor onderbeginnelingen, mét prijzengeld georganiseerd.

Sportwereld 24/09/1922

¹⁹ Door de grotere dramatiek op de weg, maar ook omdat de wegwedstrijden door de dorpen liepen waar de lokale wielrenners hun kunnen konden bewijzen aan hun dorpsgenoten-supporters. Wielervedstrijden lagen aanvankelijk enkel in de steden.

²⁰ In België hadden 208 gemeenten ooit één of meer wielervedstrijden. Er waren zomer- en winterwielervedstrijden en deze bestonden uit allerlei materialen: aarde, gras, beton, asse, fijngestampte baksteen, hout, cement. In de streek van Ninove waren er banen

te: Ath (had er twee van 1931 tot 1934!), Edingen, Erembodegem, Aalst, Gent (4), Gentbrugge, Geraardsbergen, Liedekerke (2 periodes, 2 afzonderlijke), Oudenaarde (2 periodes), Ronse, Tollembeek, Zottegem. De grootte van de banen varieerde: 700, 350, 333, 250, 400, 180, 166, 265 of 804,5 m.

²¹ De fietsclub 'Geluk in 't Rijden' organiseerde op 25 juli 1927 een 'velokoers' in de Dreefstraat. Gaat het nog steeds om dezelfde club?

Ninovieters..., p. 192

De fietsenwinkel van Remi Van Damme (1889-1963) "Den Brusselaar". Hij krijgt deze bijnaam omdat hij afkomstig was uit die stad. Woonde hij in Molenbeek? In *Het Laatste Nieuws* van 19 mei 1909 lezen we dat ene Remi Van Damme uit Molenbeek de *Ronde van Koekelberg* wint.

Nog in 1909 wordt op de wijk Preulegem te Ninove een 'Baankoers' georganiseerd. De naam van Remi Van Damme duikt op, ook deze van Victor Standaert.

NINOVE. — BAANKOERS. — Ter gelegenheid van het sluiten der jaarlijksche kermis, had er Zondag 8 Oogst eene groote Wielrijderskoers plaats, ter wijk « Preulegem », ingericht door den Velo-Club « Het Vliegend Wiel », gevestigd bij Jozef De Maeseneer, met de welwillende medewerking van het gemeentebestuur. Het vertrek nad om 3 uren plaats tegen het lokaal, langs Voorde, Geeraardsbergen, Smeerhebb-Vloersegem, Ophasselt, Voorde, Aspelaere, Kerkken, Haeltert, Aalst, Bakergem, Ninove-Preulehem.

Ziehier den uitslag : Toeristen : 1. Van Volxem Frans, 2 minuten vooruit, van Ninove; 2. Standaert Victor, Nioove; 3. Remi Van Van Damme, Brussel; 4. Alphonse Barbé, Paemel; 5. Vandermeulen Ed., Dilbeek; 6. Alphonse Jurquin, Sarla-dinge; 7. Odier Serrael, Erembodegem. — Beginnelingen : 1. Claeys Oscar, Ninove, 5 minuten vooruit, 2. Lefebure Jos, Meenake; 3. Picaan Pieter, Brussel;

Het Laatste Nieuws, 10 augustus 1909

Geraardsbersestraat omstreeks 1925: linksboven uithangbord waar er o.a. te lezen valt: *Estaminet; Tabak en sigaren; H[enri] De Maeseneer.* (foto FB).

BARCHON

Omloop der Maas, 150 kilometers, voor onafhankelijken. — 54 vertrekvers : 1. *Remi Van Damme*, van Ninove, op Dion-Bouton; 2. Remy, op 20 meters; 3. Noël; 4. Robaye; 5. Fonson; 6. Desponten.

Schoone koers die tegen 30 kil. en 700 meters gereden werd.

Remi Van Damme wint te Barchon. Sportwereld, 23 mei 1913

DENDERLEEuw. — Vrijdagvoormiddag was de koersrenner Remi Van Damme, van Ninove, zich bezig met oefenen op den steenweg Ninove-Aalst, toen eensklaps zijne stuurtang brak en Van Damme, welke in volle snelheid reed, over zijn velo met het aangezicht op de stukken van de stuurtang stuikte en heel het aangezicht verminkt werd, zoo erg dat hij heel onkenne-lijk was. De heer Dr Lievens, van Denderleeuw, onmiddellijk ter plaats geroepen, heeft de gekwetste verzorgd en hem in zijn rijtuig naar het hospitaal van Ninove over-bracht.

Zijn toestand, alhoewel zeer erg, laat evenwel veel hoop op redding. A. K.

Het Volk, 15 juni 1913

Ook *Sportwereld* vermeldt in zijn editie van 18 juni 1913 de val en vermeldt erbij dat Van Damme 'verscheidene ribben gebroken' had en er 'voor zijn leven gevreesd werd'. Volgens *Sportwereld* van 19 december 1919 stond Remi toen op het punt opnieuw te gaan 'koersen', maar enkel op de 'pist'. Hij had zich reeds 'twee snelle pistrijwielen Labor aangeschaft en wachtte 'vol hoop (...) 't schoone seizoen af'.

Als fietsenhandelaar blijft hij het wielerveen van nabij volgen. In 1933 bijvoorbeeld schenkt hij een fiets voor de winnaar van de nieuwelingenwedstrijd te Ninove. In januari 1940 is hij, de verwoede fietsliefhebber, slachtoffer van een fietsdiefstal aan een 'koffiehuis' in de Beverstraat.

TE NINOVE

Op Zondag 27 Oogst, om 2 uur, groote prijs Bury voor beginnelingen over een afstand van 65 km. goede baan.

Deze koers wordt ingericht door het huis Remi Van Damme, met de medewerking der herbergiers uit de Dreefstraat, de neringdoeners en het dagblad « Het Nieuwsblad ».

1.250 fr. prijzen, palm en premien zijn te verdienen. Inschrijving in het lokaal « Ons Huis ». Vertrek bij De Pryck en Goubert. Aankomst bij de wed. August Penne. Prijsuitdeeling bij Frans Van Opdenbosch. Het vertrek zal gegeven worden door den kampioen Emiel Thollembeek.

Het Nieuwsblad, 27 augustus 1933

De Dreefstraat rond 1925. (foto FB)

BEKNOPTE WEGWIJZER

De renners komen over Erembodegem, naar Aalst, waar zij de brug van den Dender overrijden, zij rijden door de Brabantstraat, de Houtmerkt, de Zonnestraat, de Geeraerdbergsche straat, den Geeraerdbergschen steenweg. Aan de splitsing van dezen steenweg, zullen zij oppassen en rechts nemen naar Haeltert waar zij den bareel van den ijzerenweg overrijden, dan door de gemeenten Haeltert, Kerkxhem, Nederhasselt, Aspelaere, zoo komen zij te Voorde aan eene kruiskassei (vliegende kontrool); hier zullen zij links den steenweg naar Ninove nemen. Hier komen zij door de Geeraerdbergsche straat, waar zij den bareel van den ijzerenweg overrijden, dan Lavendelstraat, Merkt, Burchtdam.

Na eenige draaien, komen zij te Meerbeke, waar op den tweeden toer eene vaste kontrool is ingericht aan het huis van den renner Theofiel Beeckman, dan recht door, den steenweg van Brussel volgen tot Eyseringen (kruiskassei). Hier links inslaan over Ternath naar Assche, waar men links rijdt naar Hekelgem; aan de splitsing van de steenwegen Brussel-Gent en Brussel-Dendermonde, oppassen en links nemen over Terheyden naar Hekelgem. (Deze toer is tweemaal af te leggen.)

Groote Prijs van Hekelghem

baankoers voor beginnelingen met vergunning ingericht op ZONDAG 12 OCTOBER door « Sportwereld », De Sportvrienden van Hekelgem en het merk cycles « La Madelon ».

Binnen acht dagen zullen de beste beginnelingen van 't land, voor de laatste maal van dit jaar, allen weer eens samen strijden om het sportseizoen 1919 in open lucht te sluiten.

Allen willen aan den grooten prijs van Hekelgem deelnemen en willen de weerdige opvolgers van Theofiel Van Eetvelde en Sylvain De Winter zijn. Hoe kan het anders, schoone en talrijke prijzen worden uitgelooft, deze zullen niet weinig bij brengen om een groot getal renners aan 't vertrek te brengen. De nieuwe « Sportrevue » zal een abonnement bezorgen aan den eersten renner die op den 1ste doortocht in Hekelgem komt. De sportmannen van Meerbeke geven eene premie van 10 fr. aan den kontrool.

DE INGESCHREVENEN

1. Beeckman Theofiel, Meerbeke;
2. Willems Frédéric, Pamel;
3. De Raes Alf., Lombeek-St-Cath.
4. Van Daele Jeroom, Liedekerke;
5. De Brabanter Val., Liedekerke;
6. Standaert Alf., Ninove;
7. Leroy Karel, Ninove;
8. Temmerman Julien, Ninove;
9. Tollembeek Jos., Denderwindeke;
10. Schoonjans Remi, Erembodegem;
11. De Keersschiet, Emelghem.

PRIJZEN

100, 70, 50, 30, 20, 15, 10, 10, 10, 5, 5, 5, 5.

PREMIEN

Eene premie van een prachtig bierservies, tusschen de veertig eerste ingeschrevenen te verloten.

Een abonnement op « Sportrevue », aan den eersten na de eerste toer te Hekelgem.

Eene premie van 10 fr. op den tweeden toer aan den kontrool van Meerbeke.

Inschrijving 2 fr., te zenden aan onzen medewerker Dr Alfred Tistaert, te Hekelgem.

De renners hebben er alle belang in hunne inschrijving zoo spoedig mogelijk zenden.

Sportwereld, 6 oktober 1919

Een 'Groote Prijs' voor beginnelingen met slechts 11 ingeschrevenen. Dankzij de geldprijzen konden arbeiders (als zij al een fiets hadden) zich – in de eerste plaats – beter materiaal aanschaffen en nadien wat hoger op de sociale ladder geraken. In *Sportwereld* van 13 oktober 1919 vernemen we dat er tenslotte 12 starters waren en dat Theofiel Beeckman uit Meerbeke de wedstrijd won met 5 minuten voorsprong. De elfde arriveerde op 37 minuten, en de 12de op 37 minuten en '1 lengte'. Eén van de premies werd door Beeckman weggekaapt 'juist aan zijn huis'.

UITSTEKENDE VERRICHTINGEN VAN PAYOTTEN-RENNERSKORPS

**Beroepsrijders, onafhankelijken en juniors
laten zich van hun beste zijde zien**

Met zeer bemoedigende vooruit-
zichten mogen wij onze kroniek
aanvangen die week na week steeds
betere uitslagen mag aanhalen.

Onze lezers en vooral dezen uit
het Payottenland herinneren zich
noch hoe dit seizoen buiten het ge-
wone peil, ja, onder het bevredigend
peil, de uitslagen bleven.

Thans is er geestdrift in ons ge-
west en de sportdrang laat weer op
in al zijn schoonheid. De renners
staan terug in de belangstelling, en
namen als De Caluwé, Edgar, De
Beeckman, Kamel, De Raes, Felix,
Toubeau, August, Kneepkens, e. a.
zijn de lievelingssterren der sport-
mannen.

Dit voor de beroepsrenners.

Maar even hoog houden de onaf-
hankelijken de laam onzer streek
hoog. Zonder te spreken van de
juniors, groot in getal en rap lij de
aankomst.

Sportwereld en Het Nieuwsblad van 22 juni 1939.

Wintervelodrom van Brussel

Het Programma van Zondag 16 Januari

Ja, ditmaal is het weerom den Zondag te
doen, om 3 u. 1/2 van den namiddag.

Laat ons in korte trekken eens de onder-
scheidene nummers van het programma
overzien en zoo mogelijk de kansen wegen.

ACHTER MOTOS

Het hoofdnnummer vallen wij het eerst
aan, alhoewel men daarmede niet zal be-
ginnen.

Het zal er gaan in 3 reeksen over 10, 20
en 30 km. tusschen :

Victor Linart getrokken door Pasquier.

Fossier getrokken door Fossier vader.

Lavalade getrokken door Naso.

Wij mogen zeggen dat wij ons hier met
drie groote stayers bevinden.

Onze kampioen Linart is wereldberoemd.
Henri Fossier is de nieuwe fransche hoop,
dien wij onlangs te Brussel wonderen zagen
verrichten en Daniel Lavalade is een der
enkeligen die er dees seizoen toe kwam, den
roepen Carnan te overwinnen.

Dit zegt voorzeker genoeg, en de liefheb-
bers van gerook naar hartelust be-
dient worden.

Wie er dit nu wel winnen zal is moeilij-
ker om uitspreken, alhoewel Linart wel het
meest de voorkeur zal hebben. Evenwel
moeten wij er rekening van houden dat de-
ze die de leiding krijgt veel voordeel heeft,
en dat Fossier ook rap is...

IN SNELHEID

Peyrode komt de comingmen bekampen.
Dit is een nieuws dat nog al ophel maken
zal.

Die Peyrode dat is een echte fransche co-
mingman, en die kwam er reeds eens toe,
Van Bever te kloppen. Dus wil beduiden dat
het een comingman is met baard.

Wie wij daartegen zullen hebben? Onze
beste comingman? Nog al moeilijk om voor-
spellen, daar de onzen vooraf eenen zif-
tingskoers moeten betwisten.

Die ziftingskoers zal eigenlijk geen en af-
valkoers zijn, maar eenen snelheidsarts in
3 reeksen, waarvan de eerste in final zal
uikomen met Peyrode...

Aldus zou het wel mogelijk kunnen zijn
dat De Wolf, Verbaet en... Van Ingelghem
dere 3 zijn, en waaronder de groote Waze-
naar wel verrassingen zou kunnen verwek-
ken.

VOOR DEN ARMBAND

Wie er nog al tegen Desmedt zal uitko-
men dat is niet denklijk, doch Zondag zal-
len wij nogmaals een man van beste klas
zien optreden, in den persoon van Victor
Standaert van Ninove.

V. STANDAERT

Victor is geen ruitbreker, en wordt
soms wel eens onder de waarde geschat,
doch het er eens op dat Desmedt er duchtig
zal moeten aan snokken om hem in te
loopen.

Niemand zal durven beveren dat de
« Metten » het zal winnen, doch zijne laat-
ste koersen waren zooveel vertooningen van
harden forme, dat wij van hem iets goeds
mogen verwachten.

Let er maar eens goed op.

DE ANDERE KOERSEN

Met een goed 20 ridders zal men aanzet-
ten voor eenen premiekoers van 42 ronden,
waar Eyckmans en Binat wel leven zullen
in steken, en de gewone 10 km. zullen het
feest op waardige wijze sluiten.

Het zal eenen namiddag zijn, genoeglijk
voor de ware sportmannen.

Renners uit de Denderstreek

Edgard De Caluwé

Een van de oudste maar daarom
niet minder schitterende vaandel-
drager uit onze streek is gewis kampioen
Edgard Decaluwe.

Iedereen weet dat Edgar zich in
zijn vrije uren bezig houdt met het
betwisten van wegwedstrijden en koers-
ren achter motoren. Het is voorwaar
spijtig, nu de wereldkampioenschap-
ten plaats strepen, dat onze achtbare
B.W.B. er niet aan gedacht heeft ook
Decaluwe een kans te gunnen achter
motoren.

Heeft Edgar, gedurende den Win-
ter, de huidige kandidaten van het
wereldkampioenschap niet het vuur
aan de schenen geleigd? Wij beweren
dat niet een vergissing is ook Decalu-
we niet naar Zurich te hebben gezon-
den!! Wil zijn er vast van overtuigd
dat in de komende maanden, Edgar
ons op klinkende wijze zal in 't ge-
lijk stellen!!! Is men reeds vergeten
dat «le bébé rose» nog steeds re-
kordhouder is van den afstand Bor-
deaux-Paris achter de rokkende tui-
gen?!

Wat men niet meer dat hij de
Ronde van Vlaanderen won, Parijs-
Brussel en zooveel andere koersen?!

De man die eens gedurende de
Ronde van België voor onafhankelij-
ken die hij ten andere won, te Oos-
tende, 360 km van het vertrek weg-
liep om een premie te gaan halen,
zijn krachtsinspanning voortzette om
met 17 min voorsprong Genk te be-
reken, na moederziel alleen de af-
stand Depance-Genk, hetzij 235 km.
afgelegd te hebben aan een gemiddel-
de van 33 km per uur.

Die man is nog ver van versleten!

Onze sportmannen zullen zich mis-
schen nog goed herinneren een vol-
gend staafje van zijn kunde:

Jaren terug, toen Edgar junior was
won hij koersen zooals vasschen water
drinken. Het was te Ninove, de laatste
ronde zou beginnen, nog 4 km. De zes
uitblinkers van den wedstrijd storm-
den door de stad van den Burchidam
naar de Geeraardsbergse straat; toe,
Edgard zou zijn nooveliste overwin-
ning gaan behalen dat was iedereen
overtuiging. Doch plots... op 50 m van
het stadhuis een knarsen van rem-
men een renner wipt van zijn rijwiel
...plat!! een kreet... Het is Decaluwe!
In twee drie draaien vliegt zijn voor-
wiel uit de vork, bliksemsnel grijpt

Victor Standaert (*16 april 1892 - † 23 april 1941) krijgt
lovende woorden in een voorbeschouwing in *Sportwereld*
van 15 januari 1921.

De Huldiging Standaert en Beeckman

Van Brussel werden de twee kampioenen der Denderstreek Woensdag naar Ninove gevoerd met den « Passe-Partout » van heer Verstraete, van Oostende, kunnende 14 personen bevatten.

Te Ninove aan de statie werd de stoet gevormd en werden aan de helden van het feest de eerste ruikers aangeboden namens de sportclub der Denderstreek, de Veloclub de Stampers, de Café Sportwereld, Erembodegem, Café des Sports, Ninove, enz., enz., bij zooverre dat de inzittenden van den passe-partout alras onder de bloemen verdwenen.

Dokter Tistaert had op de laatste zitbank van den autobus plaats genomen met Standaert aan zijne rechter en Beeckman aan zijne linker zijde. Op de banken vooraf hadden de familieleden en sportleiders der streek plaats genomen.

Eene ontelbare mensenmassa verdrong zich op heel den doortocht van den stoet, die uit niet min dan 4 muzieken, verscheidene veloclubs en talrijke autos en rijtuigen bestond.

Met moeite baande men zich eenen doortocht door de opeengepakte menigte, die dan nog door eenige honderden liefhebbers die nevens den passe partout meeliepen, werd gestuwd en gehinderd.

Was me dat een spel!

Eindelijk landde men toch op het stadhuis waar de baanhelden door het gemeentebestuur werden ontvangen.

Wij bemerkten er de heeren Schepenen Vandenstein en Demol, de raadsleden, heeren Violon, Seyndels, Vansevendoten, gemeentesecretaris Hageman en de leden der stedelijke feestkommissie. De heer burgemeester was door ziekte helet.

Stad Ninove

Op Dinsdag 6 Juni 1933. (3 Sinxendag) om 2 uur. Groote prijs sigaretten belga 2. jaar, 60 km. voor alle beginnelingen. Ingericht door de veloclub « St. Cristoffel » lokaal A, Van Droogenbroeck met de medewerking der herbergiers en neringdoeners der straat de firma Van Der Elst klakken Gijssels sport (H Penne fabrikant) en « Het Nieuwsblad ».

1000 Fr. prijzen

Wegwijzer : Ninove - Meerbeke - Pamel - Meerbeke - Ninove (6 maal).

Inschrijving vanaf 1 uur, bij Mr. Ch. Cosyns.

Vertrek bij Mr. Oscar Vander Elst, en lokaal « De Keizer ».

Aankomst bij de Heeren Alf ed Pauweis en Robert Wachtelaer, Groote Markt.

Prijsuitdeeling bij Mr. Maurice De Donder. De inrichters zijn niet verantwoordelijk voor de gebeurlijke ongevallen en verzoeken het geacht publiek zooveel mogelijk op het gaanpad te blijven ten einde de inrichting te vergemakkelijken.
Het Bestuur.

Een wedstrijd voor beginnelingen in 1933 [De Denderklok, 28 mei 1933]

Het wielrennen wordt soms via de genen doorgegeven. Zo ook te Ninove blijkbaar. De broer van Victor Standaert, Alfons, had drie zonen²²: Jean, Kamiel en Lucien. Allen deden zij min of meer aan competitiewielrennen. De zoon van Victor beoefende de bokssport.²³

Ninovieters ..., p. 197: start van Kampioenschap van de Denderstreek 1950 (winnaar: Lucien Standaert)

Huldiging na De Ronde van Frankrijk (Sportwereld, 29 juli 1922). Werkelijk iedereen leek van de partij!

²² En een jong overleden dochttertje Lucienne.

²³ Mondelinge mededeling Lucienne Standaert, 16 februari 2025.

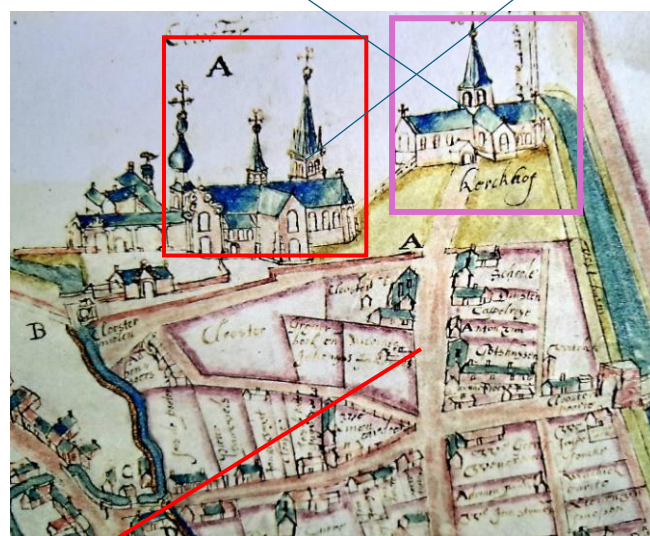
De 'Beeckmanvrienden' in de Burchtstraat (1949)
[Ninovieters..., p. 200]

Gewezen renners baten nogal eens een sportcafé of fietsenwinkel uit en richtten wielclubs op. Zo ook Victor Standaert in de Geraardsbergsestraat met zijn club 'De Stampers'. Victor baatte daar ook een (feest)zaal uit waar revues, toneelopvoeringen, film- en feestavonden werden uitgevoerd. Kortom een 'Plomblom' *avant la lettre*. Later werd dit de befaamde zaal Roxy.

BOOGSCHieten

De **St.-Jorisgilde**, de schuttersgilde van de **voetboog**, werd waarschijnlijk al opgericht vóór 1332. Deze gilde bezat een *kapelanij* ter ere van O. L. Vrouw in de *Kapel van het Cardeloet* (eerst vermeld in 1332). Deze kapel speelde een belangrijke rol in het sociaal leven van de leden. In 1573 diende de kapelaan er normaal gezien drie missen per week op te dragen. Na de godsdiensttwisten verdween deze kapel, maar de *kapelanij* werd voortgezet in de **parochiekerk** (gesticht in 1222 en afgebroken na 1813), ditmaal ter ere van hun patroonheilige St.-Joris. *Gaspar de Crayer* maakt omstreeks 1655 'De marteldood van Sint-Joris' voor het St.-Jorisaltaar van de parochiekerk (langs de epistelkant). In de Franse periode werd **de abdij** afgeschaft. De abdijkerk werd in **1812** de parochiekerk. Waarschijnlijk werd toen ook de gilde van Sint-Joris opgeheven. Per decreet van 17 juni 1791 werden immers in Frankrijk alle gilden opgeheven. De twee zijaltaren van de gewezen parochiekerk werden naar de abdijkerk overgeplaatst.

Ligging van de huidige **Antoon de Vlaeminckstraat**, de oude parochiekerk (de tweede Ninoofse parochiekerk) en de abdijkerk (de tekening van de abdijkerk is fictief, zij diende immers nog gebouwd te worden).

ZUID

NOORD

Plattegrond van Ninove getekend door landmeter Vedastus du Plouich (ca. 1640)

Schuttershof Sint-Joris [Het Land van Aalst, 1983, nr. 1, p. 19]

Halle (toenmalige Varkensmarkt) waarin het gildehuis van St.-Joris zich bevond [Het Land van Aalst, 1983, nr. 1, p. 5]

In 1622 plaatsen de **handboogschutters** van **St.-Sebastiaan** de meiboom in Ninove. Deze gilde heette oorspronkelijk de gilde van *Onze Lieve Vrouw*. Pas vanaf de eerste helft van de 15de eeuw veranderde de naam. De St.-Sebastiaans- en St.-Jorisdigden bestaan te Ninove dus al vanouds. De oorkonden gingen echter verloren tijdens de troebelen met het bewind van Maximiliaan van Oostenrijk (1482-1492). In 1514 krijgen beide gilden een nieuw octrooi van Karel V. Hierin staan rechten en plichten vermeld. Zij dienden o.a. te helpen met het vangen van misdadigers en het verdedigen van het land. Ook liepen zij mee in de processie. Vanouds hielden deze gilden wedstrijden tegen elkaar, met mooie prijzen voor de winnaars. Zij kregen *subsidies* van de stad en organiseerden hun eigen feesten, natuurlijk voorzien van de nodige drank.

Wapen en wapenspreuk van St.-Sebastiaan in de 19de eeuw

Hier werd er met de boog geschoten in het begin van de 20ste eeuw.

Koninklijke Handboogmaatschappij ST. SEBASTIAAN
Zondag 2 October a.s., viert onze maatschappij hare « Koninklijke » benoeming, met de medehulp der Koninklijke Harmonie « *Denderacht* ».
 De feestelijkheden zijn als volgt vastgesteld:

- 1) Vergadering ten 9 uur 's morgens; zeer stipt in de « Keizer ». Vertrek te 9 1/4 uur met muziek aan 't hoofd.
- 2) Afhaling van den Heer Voorzitter en overhandiging van het eerste teken der Koninklijke Maatschappij.
- 3) Hoogmis ten 9 uur 1/2.
- 4) Uitstap bij de leden-herbergiers.
5. Aanstelling van den « Ere-voorzitter » der Maatschappij Mijnheer Felix De Clercq, bij M. Aug. De Mont.
- 6) Ten 1 uur 1/2. **SCHIETING** van de leden naar banen en wilde konijnen.
- 7) Na de schieting, overhandiging van een prachtig geschenk aan den heer Voorzitter Constant De Ruyver, uit erkentelijkheid aangeboden door al de leden.
- 8) 's Avonds verlichting der wip.

N.B. — Al de leden worden verzocht hunne huizen te bevlagen.
 Het bestuur en feestcommissie.

Aankondiging van de feestelijkheden op **2 oktober 1927** ter gelegenheid van de 'Koninklijke' benoeming van de St.-Sebastiaanvereniging. Betekent dit dat de St.-Sebastiaanvereniging een doorstart heeft gekregen in 1877? [De Denderklok, 25 september 1927]. Voorzitter²⁴ Constant De Ruyver, geboren in 1860, een notariszoon afkomstig uit Deftinge, was in 1885, toen hij zich te Ninove vestigde, er de eerste apotheker.²⁵

In **1867** werd de 'Handboogmaatschappij Concordia' opgericht, als liberale tegenhanger van de bestaande, katholieke, St.-Sebastiaan.

Deken Jan Van Snick van St.-Sebastiaan meldt in een verslag uit 1909 dat op 25 mei 1909 rond 14 uur in de namiddag 'een dondersteen op de wip [was] gevallen'. Er was een 'splinter' weggerukt, en een deel van het dak was afgebrand. Gelukkig kon het spel blijven doorgaan.

Op dinsdag 26 juni 1927 (3de kermisdag) om 14h30 is er een 'Schieting van 500 fr'. Men kan zich hiervoor laten inschrijven in het lokaal van de schutters aan de Steenweg van Aalst (aan *Den Doorn*) bij Isidoor Van Laethem. Ter gelegenheid van de zomerkermis van 1929 gaf St.-Sebastiaan schietingen op zondag 4 augustus, maandag 5 augustus, dinsdag 6 augustus én donderdag 8 augustus. Er waren toen een honderdtal deelnemers niettegenstaande het niet al te goede weer.

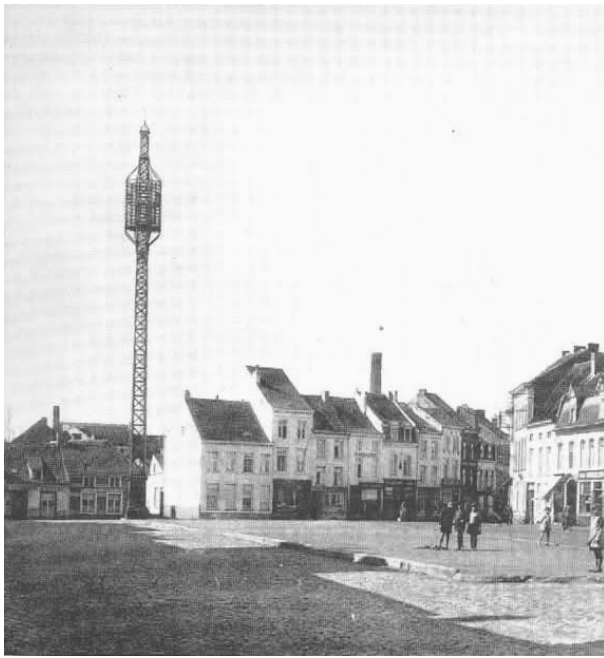
²⁴ Op 20 juni 1937 werd hij plechtig aangesteld als ere-voorzitter.

²⁵ Aanvankelijk in de Beverstraat nr 8 (huis Watté), later Beverstraat nr 24 (1965?) en nog later in het nummer 20 van dezelfde straat. In 1920 liet hij de apotheek over aan zijn zoon

Jozef. In 1950 nam diens zoon André de apotheek over. Op 5 mei 1901 werd hij lid en op 5 juli werd hij reeds tot voorzitter verkozen, hij bleef het tot 2 mei 1937. Hij overleed in 1947.

KON. HANDBOOGGILDE ST SEBASTIAAN		
Officiële Uitslag		
van het Kampioenschap 1951		
voor den eeuwigdurende Beker		
1) COBBAERT FRANS	Koning-Kampioen	12 ptn
2) De Mont August		11 ptn
3) Jacobs Albert	De Vis Theo	8 ptn
4) Coppens Alfons		7 ptn
5) Van Der Kelen Olivier	De Schepper Alfons	6 ptn
	Couck Jos.	
6) Coppens Frans	Kieckens Arthur	4 ptn
	Coppens Camiel	
7) Van Den Haute Prosper		3 ptn
	C. Van Tournhout	
8) De Vleminck Petrus en Paul		2 ptn
	Coppens Norbert	
	Suenaert Jules	
	Van Den Hove Frans	
	Van Den Berghe Karel	2 ptn
9) De Roeck Albert		1 pt
De kampioen behaalde de overwinning na een bijgevoegde match met Aug. De Mont.		
De beker zal overhandigd worden op het jaarlijks banket in Januari a.s.		
Bericht aan onze leden		
Zaterdag 21 Juli — Nationale Feestdag — te Ninove bij St Medard (M. Jacobs. Kerkplein) SCHIETING — Begin te 2.30 uur.		
Ter gelegenheid van de kermis: op Maandag 23 Juli SCHIETING op liggende wip in de « Roxy » bij Cam. Coppens. — Begin te 3 uur.		
Donderdag 26 Juli op onze ip te 5 uur speciale oefenmatchen op kampioenenvogels. Er mogen verschillende ploegen gemaakt worden. Wij verwachten een talrijke opkomst		
Donderdag 2 Augustus te Denderleeuw: SCHIETING — begin te 3 uur.		

De Denderklok, 22 juli 1951. Kampioenschieting bij de St.-Sebastiaangilde met negentien deelnemers. Uit het artikel leren wij dat de St.-Sebastiaanschutters bij de Ninoofse concurrenten St.-Medard gaan schieten en dat zij niet alleen op de staande wip, maar ook op de liggende wip (in de Roxy) schieten.

Staande wip aan de Graanmarkt omstreeks 1930 [FB]

Op 20 juli 1930 is er ter gelegenheid van de 'Vaderlandsche Eeuwfeesten' een grote schieting door de handboogmaatschappijen *Concordia* en *St.-Sebastiaan*, met medewerking van het stadsbestuur. De inschrijvingen geschieden in het lokaal van *St.-Sebastiaan* bij Isidoor Van Laethem, in de herberg *In den Doorn*²⁶. De prijsuitreiking gebeurt in het lokaal van *Concordia*, in de herberg 'De Lindeboom'²⁷, bij weduwe Louis Ghysels-Vereecken. Beide lokalen zijn gelegen op de Steenweg naar Aalst, op een boogscheut van elkaar. De schutter die op de twee wippen het hoogst aantal vogels schiet, krijgt een beker geschonken door *brouwerij Slaghmuylder*.

Een boog kostte in 1934 zo'n 150 fr (zou nu ongeveer 175 € zijn). De boogpezen waren nog niet synthetisch, maar werden van hennep gemaakt. Het houten deel van de boog werd van es en Indische teak, de mensen noemden het 'Turksen eik', gemaakt. De pijlen werden van Canadahout, dat zes tot zeven jaar had gedroogd, gemaakt. De pluimen van de pijlen kwamen van Amerikaanse kalkoenen.

Koninklijke Handboogmaatschappij 'St. Sebastiaan.

Op Zondag aanstaande 21 Januari viert onze maatschappij haar jaarlijksch feest « St. Sebastiaan » gevolgd van banket. De eere en werkende leden worden dus vriendelijk verzocht aan de volgende feestelijkheden deel te nemen.

Ten 9 uur vergadering bij Mr Oscar Van der Elst ten 9,15 uur optocht en afhaling van den H. Voorzitter afhaling van den Koning, 9,30 Plechtige Hoogmis.

Na de Hoogmis buitengewone algemene vergadering bij Mr Aug. De Mont, statieplein. Daarna bezoek aan de leden herbergiers in groep. Ten 1 uur banket en plechtige overhandiging van den beker aan den « kampioen 1933 » H. A. Verhumst en der herinneringsmedalie aan de HH. jubilarissen Dr. Karel Prové en Achiel Van Droogenbroeck. De leden worden vriendelijk verzocht zich te voorzien van lepel, vork en mes.

De volgende boeten zullen toegepast worden :

1 Fr. voor het lid niet tegenwoordig op de vergaderplaats.

1 Fr. voor het lid niet tegenwoordig in de mis.

1 Fr. voor het lid niet tegenwoordig op de vergadering bij Mr Aug. De Mont.

De voorzitter
Constant De Ruyver.

Nog een prachtig artikel uit *De Denderklok* (van 21 januari 1934). We vernemen dat er ter gelegenheid van het jaarlijks feest van St.-Sebastiaan (is in principe 20 januari) o.a. een *verplicht* 'bezoek aan de leden herbergiers in groep' plaatsvindt en een boete van 1 Fr. wordt opgelegd 'voor het lid [dat] niet tegenwoordig [is] in de mis'.

²⁶ Na het overlijden van Isidoor werd de herberg verder opgehouden door zijn weduwe Bertha De Caluwé, tot in 1957 toen zij overleed op 68-jarige leeftijd.

²⁷ Op de Steenweg naar Aalst, komende uit Ninove richting Aalst, links van de weg, onmiddellijk over de huidige Boudewijnlaan.

Pijlen en ijzeren pijlenkoker

Op de pijl schreef de eigenaar zijn naam en bracht merktekens aan om na te gaan of de pijl mooi recht was. Nieuwe pijlen werden aan een koordje opgehangen, zo bleven zij mooi recht.²⁸

Zondag 24 mei 1934 wordt August De Mont gevierd omwille van zijn 25-jarig lidmaatschap van de St-Sebastiaanschutters. Een grote schieting wordt georganiseerd, met 1000 fr als geldprijs. Op 22 juli van datzelfde jaar wordt zelfs het 'Gouden Jubileum' van Emiel Wachtelaer gevierd, hij werd lid op 4 mei 1888. Het feestvarken wordt, bij prachtig weer, om 9h15 aan zijn huis op de Graanmark opgehaald, waarna men in stoet, met hulp van de harmonie 'Eendracht', naar de hoogmis trekt. Tijdens de mis²⁹ wordt er gezegend met de relikwie van St.-Sebastiaan. De jubilaris legt na de mis eerst zijn ontvangen bloemen op het gedenkteken van de gesneuvelden van WO I, daarna trekt de stoet naar het stadhuis. Daar volgt een ontvangst door de burgemeester, schepenen en gemeenteraadsleden. Een rede van senator De Clercq, die erelid is, volgt. René De Cooman, kapitein van de maatschappij, dankt het gemeentebestuur voor de ontvangst. Nadien is er nog een 'feestvergadering' in zaal 'Roxy' in de Geraardsbergsestraat. Daar zijn o.a. de heer Bruneel, afgevaardigde van de *K.N.B. der Belgische Wipschutters* en tevens voorzitter van St.-Médard, en Charles de St. Amand van de *Flèche Belge*, aanwezig. Om 14h30 is er jubileumschieting op twee staande wippen. Er zijn premies voor o.a. de verst komende maatschappijen.

Van 27 april 1935 tot 25 november werd te Brussel aan de Heizel de Wereldtentoonstelling (*Exposition Universelle et Internationale Bruxelles*) gehouden. Er waren 24 officiële en 5 niet-officiële deelnemende landen. De expositie trok 20 miljoen bezoekers. Op het gedeelte *Oud Brussel* van de tentoonstelling wordt van 12 mei tot 29 september een wip opgericht waar wekelijks drie maal op geschoten wordt. De ingeschreven schutters hebben 35% vermindering op het spoor. Zij dienen 'fatsoenlijke kleding' te dragen. 'Het is streng verboden in de hemdsmouwen te schieten'. Ook St.-Sebastiaan is van de partij. Op 18 juli 1935 staat de vereniging 14de gerangschikt op 25 deelnemers. Een aantal van de 27 deelnemers hieronder vernoemd, die schoten voor de beker van de maatschappij, waren mogelijke deelnemers aan het handboogschieten te Brussel.

²⁸ Foto's en info: Christiaan Bellemans.

²⁹ Waarschijnlijk zitten de leden op voorbehouden stoelen in het *hoogkoor* van de O.L.V. kerk, zoals dit het geval was

tijdens de mis ter gelegenheid van de jaarlijkse St.-Sebastiaanviering op 24 januari 1932.

Koninklijke Handboogmaatschappij « St Sebastiaan »	
Officiële Uitslag der schieting voor den BEKER der Maatschappij Kampioenschap 1935	
1) DE COOMAN RENÉ	punten 10
« Kampioen 1935 »	
2) Goubert Leon	9
3) Dufour August en Coppens Alfons	8
4) Pevenage Kamiel en Van Laethem Isidoor	7
5) Coppens Frans	5
6) Suenart Jules, Van Petegem Ray- mond, Verhumst Albert, Cop- pens Kamiel	4
7) Kieckens Arthur, Moeremans Edg., Blondiau Louis, Van den Hau- te Prosper, De Schepper Alfons	3
8) De Schepper Jozef, Dortant Jules, Minner Aug., Cobbaert Frans, De Vlemingck Petrus, Van Vae- renbergh Gerard, De Smet Cyriel	2
9) Fransman Karel, De Mont August, Wachtelaer Emiel, De Schep- per Deopold	1
Hartelijk PROFICIAT aan den over- winnaar.	
Den BEKER zal plechtig overhandigd worden op het jaarlijksch BANKET in januari aanstaande.	
Uitslag der jubelschieting van 21 Juli ter Eere van den Heer August Du Four	
Hoogvogel : Plas - Ketelberg ; Goubert Leon - Ninove	
Zijvogels : Van Geyt Rufin - Erembode- gem ; Jacobs Frans - Ninove ; V. Liefveringen Firm. - Ninove	
Kannen : Wachtelaer Robert - Ninove ; Verhumst Albert (2) - Ninove.	
4 laatste : Linthout - Meerbeke	

Handboogschietingen in de Wereld- tentoonstelling OUD BRUSSEL Algemeene rangschikking tot 18 Juli		
	punten vogels	
1) Contich - Bannelingen	25	20
2) Sempst - Vereeniging	22	15
3) Goyck - St Sebastiaan	22	14
4) Kortrijk - St Sebastiaan	22	11
5) Putte - Dorp	21	16
6) La Hulpe - Kumps	20	17
7) La Hulpe - Bergiers	20	16
8) Gent - De Schelde - Van Hulle	19	12
9) Putte - Eendracht - Wauters	19	12
10) Zwijndrecht - Vrede Best	18	14
11) Gent - Ware Vrienden	18	13
12) Beersel - Oude St Sebastianen	18	12
13) Dendermonde - Scheldezones	18	9
14) Ninove - St Sebastiaan N° 1	17	14
15) Paturages - Dury	17	14
16) Maurage - Etincelle	17	14
17) Aeltre - St Sebastiaan	17	13
18) Haecht Leopold	17	13
19) Sempst - Vereeniging	17	13
20) Herfelingen - Willem Tell	17	13
21) Antwerpen - Rivierenhof	17	12
22) Putte - Eendracht - De Preter	17	10
23) Gent - De Schelde	17	10
24) Audenaerde - Vereenigde Vrienden	17	10
25) Vracene - Hercule	17	10

De Denderklok, 28 juli 1935: de linker kolom geeft de namen van de 27 deelnemers aan de schieting voor 'den beker der Maatschappij'. Mogelijke deelnemers aan de Wereldtentoonstelling te Brussel. De rechter kolom geeft de rangschikking van de schietingen op de Wereldtentoonstelling tot 18 juli 1935. Er was daar op 9 juni een koningsschieting, en op 21 juli, ter gelegenheid van de Belgische nationale feestdag, een keizersschieting

ST. MÉDARD.
Op Maandag 25 April 1932, Ter gele-
genheid van de inhuldiging der nieuwe
rechtstaande wip, lokaal bij M. Oscar De
Jonghe, Pollaerestraat.

Groote schieting van 1050 fr.
(Gewaarbord)

3 Spelen hooge

3 hooge : 100 fr. 6 zijden : 60 fr. 6 kan-
nen : 40 fr. 4 laatste 30, 30, 40, 50 fr.

Inleg 22,50 fr. pijrapers geld inbegre-
pen, terug 15 fr.

Zoo veel vogels als schutters, min 2 vrij-
peletons, en de prijsvogels.

Begin om 2,30 ure, einde 7 ure (stipt).

De laatste ronde zal geroepen worden.

Electricke trams Brussel-Ninove, auto-
bussen Brussel - Ninove, Aalst - Ninove,
Edingen - Ninove, Nederbrackel - Ninove
afstappen kapel Busselstraat.

Gratis premien op de wip.

1 Hooge van 100 fr. onmiddelijk te
plaatsen nadat den 3de hoogen afgeschoten
is.

1 Premie van 100 fr. voor het meeste
getal punten.

1 Premie van 50 fr. voor het tweede
meeste getal punten.

1 Premie, doos biscuits pareisi ; voor
het meeste getal punten hoogvogels.

Ieder scheut telt maar voor één punt.

1 Premie van 50 fr. aan de verstkomen-
de maatschappij tellende ten minste 5 man

1 Premie van 50 fr. voor de maatschap-
pij die het meeste getal leden vertegen-
woordigt, uitgesloten de maatschappijen
van Ninove.

1 Premie van 10 fr. aan de jongste deel-
nemer.

Getuigschriften in regel, af te geven bij
de inschrijving.

12 Premien van 2 flesschen geuze.

24 Premien van 4 cigaren Héros.

10 Premien van 3 saucissen De Jonghe

De premien worden niet verloot.

Op 3 april 1932 heeft er een vergadering plaats van 10 handboogschuttersverenigingen om een overkoepelende vereniging van al die maatschappijen in de *Denderstreek* te stichten. Uit het huidige Groot-Ninove zijn St.-Sebastiaan, St.-Médard en Eendracht uit Meerbeke aanwezig³⁰. St.-Médard³¹ was pas datzelfde jaar gesticht. De 25ste april 1932 wordt de nieuwe staande wip van de handboogschutters **St.-Médard** ingehuldigd in de Pollarestraat bij Oscar De Jonghe³². Ook op 12 augustus 1935 is er een 'grote buitengewone schieting (...) ter gelegenheid der inhuldiging der nieuwe opgerichte wip'. Staan er dan twee wippen of is deze van 1932 stukgegaan?

Op donderdag 1 juni **1933** was er opnieuw een vergadering van alle schutters 'van Ninove en Omliggende (sic)', in het hotel 'De Ster' aan het 'Statieplein' te Ninove. Men besloot er een overdekte wip op te richten in 'De Ster', een hotel eigendom van August De Mont. De 19de oktober van hetzelfde jaar gebeurt – met een 'vriendenschieting' – de 'inhaling' van de overdekte wip van de 'Samenwerkende maatschappij De Ster'.

De voorzitter van de vereniging is Hector Bruneel.

De Denderklok, 11 maart 1934

Donderdag 4 oktober 1934 wordt er op deze wip geschoten ter gelegenheid van de jaarlijkse koningschieting. Er waren 48 schutters.

Bovenstaand kiekje komt uit *Ons Land* van 19 oktober 1929 en is niet te Ninove geschoten. De foto toont het wachten van de schutters. Indien er te lang diende gewacht te worden, werd er al eens ter plaatse, in open lucht, een kaartje gelegd en een pintje gedronken.

Bij voldoende schutters (≥ 120) schiet men bij St.-Médard soms op twee wippen: een staande en een liggende. Op 11 juni 1936 is er bij St.-Médard een 'Grote Buitengewone Schieting' ter ere van hun voorzitter Bruneel. De maatschappij de *Weldoeners* uit Brussel werkt mee en schenkt '25% aan den gebrekkelijken schutter' Herredodts uit Braine L'Alleud, 25% 'aan de weeskinderen der stad Ninove' en 50% 'aan de schaamloze armen van Ninove'. In 1936 is Hector Bruneel zowel voorzitter van St.-Médard, als voorzitter van de overdekte wip 'De Ster' van het *Verbond der Denderstreek*, als *Raadslid van het Komiteit van den Koninklijken Nationalen Bond*.

Maandag 27 april 1936 om 17h30 is er de eerste vriendenschieting voor de leden der maatschappijen St.-Médard, Concorde en St.-Sebastiaan op de wip van St.-Sebastiaan.

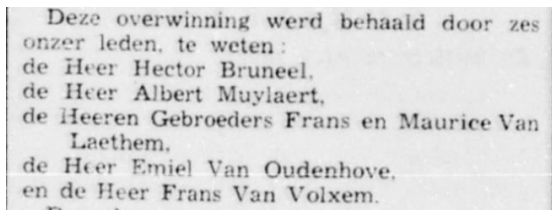
Op zondag 20 november 1938 is St.-Médard in feest. Zij vierten hun zes kampioenen. Deze hebben de *Challenge Koning Albert I* gewonnen, zowat het Belgisch kampioenschap en dit tegen een **duizendtal tegenstanders**.

³⁰ In 1935 heeft Denderwindeke ook een handboogschuttersvereniging: 'Ware Vrienden'.

³¹ Volgende varianten zijn in de kranten te vinden: St.-Medart, St.-Médart.

³² Na de 2de WO verhuist het lokaal van St.-Médard naar de herberg 'In Sint Cornelius' op het Kerkplein bij de grafmaker Maurice Jacobs, echtgenoot Schietecat. Jacobs huurde dit

café sinds eind 1939 van de brouwerij *Slagmuylder* (momenteel is dit Kerkplein nr. 9.) Was er toen al een staande wip in de Abdijstraat, of stond deze in/aan het café van Jacobs zelf, zoals een aankondiging in *De Denderklok* van 17 juli 1949 vermeldt? In 1952 was er alleszins een liggende wip aanwezig bij Jacobs.

Bij een late novemberzon is er een optocht die rond 11 uur start aan het lokaal in de Pollarestraat, samen met drie muziekmaatschappijen, andere sportverenigingen, vaandels en wimpels worden meegedragen. De stoet gaat *via het gedenkteken van de gesneuvelden* naar het stadhuis waar een

ontvangst volgt door de burgemeester, schepenen en gemeenteraadsleden. Daar worden meerdere redevoevingen gehouden o.a. een door de voorzitter van St.-Médard, Prosper Luysterman. De burgemeester belooft in zijn toespraak dat hij de beker voor het jaar 1939 in de feestzaal van het stadhuis zal uitstellen. In de namiddag was er banket in het lokaal van Oscar De Jonghe in de Pollarestraat.

Café De Raadskelder (jaartal onbekend, foto uit privéverzameling Alex Muylaert)

Boogschutter Albert Muylaert³³ aan zijn café De Raadskelder. Foto genomen vóór de zijgevel, vanaf de Marktstraat (jaartal onbekend, foto uit privéverzameling Alex Muylaert).

In **1885** werd een *doelboogschutterskring* opgericht door 8 man: de '*Club des Huit*'. Op 10 oktober 1886 hielden ze hun eerste doelschieting. Er waren honderd schutters aanwezig. De deelnemers uit Geraardsbergen en Lessen werden met de liberale fanfare afgehaald aan het station. De *Club des Huit* was ook *internationaal politiek* geïnspireerd, aangezien zij in 1900 niet minder dan 25,50 fr. storten voor de aankoop van een Belgische ziekenwagen ten voordele van de *Boeren* van Zuid-Afrika.

In 1910 hielden zij een 'Groote doelschieting' ter gelegenheid van hun 25-jarig bestaan.

³³ Albert Muylaert ontmoetten in deze brochure reeds als secretaris van de voetbalclub UNAL Ninove.[Stadsarchief

Ninove (SAN), Bevolkingsregister 1921-1930, deel XII; met dank aan V. Van Kerkhoven]

[Ninovieters..., p. 184.]

Nevenstaande foto van de vereniging dateert van 12 juni 1924. Op de eerste rij, 5de van links, zit voorzitter Joseph Lafontaine. Hij is één van de medestichters van de *Club* en in 1923 voorzitter van de vereniging. De maand juni is een speciale maand voor de *Club*, aangezien zij in juni 1923 speciaal naar Brussel trokken om een bloemenboeket neer te leggen aan het graf van de *Onbekende Soldaat*.

Op 11 juni 1933 was de **Club des Huit** gevestigd in 'Den Liberalen Kring' op de 'Groote Markt' te Ninove.³⁴ De *Club* nam die dag deel aan de feestelijkheden ingericht door "Het Groot Serment Willem Tell" te Brussel, ter gelegenheid van het honderdjarige bestaan van deze laatste vereniging.

Ook te Ninove bestond een handboogmaatschappij **Willem Tell**. Deze had haar lokaal bij Gustaaf Van Paepegem (zaal Roxy) in de Geraardsbergsestraat nr. 37. Op 31 januari 1932 was er om 15 uur een buitengewone schieting in de liggende prang³⁵. De 30ste werd er al proef geschoten. De inleg voor de schieting was 17,50 fr., *pijlrappersgeld* inbegrepen.

De 23ste oktober 1933 was er bij Willem Tell de 'jaarlijksche Koningschieting'. Er namen slechts 14 schutters deel (2 lieten zich verontschuldigen). In de 13de ronde werd de koningsvogel neergehaald door Kamiel Coppens, die reeds koning was bij St.-Sebastiaan.

Blijkbaar waren te Ninove nog andere wipschutters actief. Zo was er op maandag 2 maart, ter gelegenheid van carnaval, 'een groote publieke schieting ingericht door "De Lustige Sterreschutters". Deze club was gesticht in 1935-1936 en schoot naar de overdekte wip in *De Ster*.

In afwachting dat de schieting begint, worden de vogels aan de wip gehecht door de pijlrappers onder toezicht van den baas van het schietterrein.

Pijlrappers aan het werk te Zwijndrecht. Uit: Ons Land, 19 oktober 1929.

³⁴ *Groote Markt*, niet verwarren met *Graanmarkt*.

³⁵ *Prang* wordt soms als een synoniem voor *wip* gebruikt. In die betekenis is het een *pars pro toto*, aangezien de *prang* de schietvork is, waar de vogels op bevestigd zijn. In vroegere tijden stond er geen prang op een wip. De wip bestond toen slechts uit een hoge boomstam met één vogel op.

KAATSEN

Het kaatsspel bestaat al honderden jaren³⁶, echter in meerdere vormen. Zo werd het spel soms met twee, drie, vier en, zoals wij het kennen, meestal met vijf spelers gespeeld. In de dertiger jaren van vorige eeuw werd het spel vooral gespeeld in het noorden van Frankrijk, Nederland³⁷ en in België. In België was de kaatssport vooral populair in de Schelde- en Denderstreek, het Pajottenland, het Brusselse en Henegouwen. Haast alle gemeenten van de Schelde- en Denderstreek hadden één of meerdere kaatsploegen. Zo ook te Ninove.

'Deze caetsen deen den andere den bal toe' (uit een 17de-eeuwse ets van een onbekende auteur)

Aanvankelijk werd er met allerlei soorten kaatsballen gespeeld. Hiernaar verwijst het eerste onderstaand artikel uitdrukkelijk, door het te hebben over 'een kampstrijd (...) met den **dikken** bal'. Deze 'dikken bal' staat in tegenstelling tot het kaatsspel met een '**petite** balle au tamis' (kaatsen op de zift of de zeef met het **kleine** balletje) dat in de Denderstreek *minstens* tot 1822 werd gespeeld. Het feit dat er hier uitdrukkelijk naar 'den dikken bal' wordt verwezen, wijst er waarschijnlijk op dat er soms nog met het *kleine* balletje in het Ninoofse werd gespeeld.

Dertien partijen hadden zich doen inschrijven en de vergadering is ten volle gelukt.

Zijn aangespeeld op de eerste ronde, de partijen van : Ch. Dartant; George De Grijze; Gustaaf De Backer; Mauritz Steenhaut; Leon Robert (hevige kampstrijd) en Jos. Vanderschuere. De partij Wachtelaer viel in den hoed. De winnende prijzen zijn : 1° 20 fr.; 2° 15 fr.; 3° 10 fr. en 4° 5 fr. Zondag aanstaande zal de 2^e ronde aangevangen worden.

Zulke vergaderingen zouden talrijker moeten zijn; in den huidige tijd brengen zij toch een weinig leven in onze schoone Denderstad.

De Vlaamsche Post, 16 juli 1915³⁸

³⁶ Hendrik Van Gassen leert ons, in zijn werk *Geschiedenis van Ninove* (op p. 206), dat reeds in 1481 Bruggelingen naar Ninove kwamen om te kaatsen en dat er in de 15de eeuw ook in de abdij gekeatst werd. Op pagina 406 schrijft hij dat begin 18de eeuw het kaatsspel talrijke liefhebbers kent. Een *ordonnance politique* van 1704 zegt dat o. a. 'de caetsers' de gebroken ruiten zullen moeten betalen. Tevens wordt het verboden tijdens het sermoen, de hoogmis, de catechismus en de vespers te spelen op straffe van boete.

³⁷ Met het *Fries kaatsspel* als populaire Friese variant, maar met wederzijdse kruisbestuivingen. Het *jeu de pelote* van België en Noord-Frankrijk werd uitgeroepen tot de internationale kaatssportvariant. In 1930 vond in Brussel de eerste officiële landenwedstrijd plaats.

³⁸ De uitdrukking 'in den hoed vallen' betekent hetzelfde als 'door de mand vallen' (te zwak zijn).

KAATSEN

Ninove. — Zondag was het de groote beslissing van het tournooi ingericht door de maatschappij « Concordia » lokaal bij M. Aug. Penne. De laatste ronde behelsde de partijen van M.M. Gustaaf De Backer; Joseph Vanderschueren; Richard Wachtelaer en Georges De Grije. Er was veel volk op het plein der Groote Markt gekomen en het weder was tamelijk gunstig.

Bij lotsgeval speelden :

1e kamp : De Grije : 7 spelen, 38 vijftien tegen De Backer : 5 spelen, 31 vijftien.

2e kamp : Wachtelaer : 7 spelen, 34 vijftien, tegen Vanderschueren, 4 spelen, 32 vijftien.

BESLISSING : De Grije : 10 spelen, 45 vijftien (1e prijs); Wachtelaer : 3 spelen, 29 vijftien (2e prijs); Jos. Vanderschueren (3e prijs) en Gustaaf De Backer (4e prijs).

De Jury bestond uit : MM. H. Evenspoel, voorzitter; Gaston Lafontaine, Emiel Loiselere; Albert Van Holen; Jos. Steppé; Frans Pennewaert en Victor Colpaert, leden.

De Vlaamsche Post, 26 juli 1915

Ninove, 21 Juli 1915.

KAATSEN

De sportvergadering van Zondag 25e Juli.

NINOVE. — Des morgens om 9 ure ter Graanmarkt, groote kampstrijd met den dikken bal voor beginnelingen, ingericht door de Maatschappij « Den Pompbal ». Prachtige prijzen zijn te winnen. Reeds 14 maatschappijen zijn ingeschreven.

— Des achteloos, groote kampstrijd om 2 ure ter Graanmarkt, tusschen partijen van 1e categorie. Verscheidene vreemde gekende maatschappijen van Aalst, Geeraerdsbergen, Denderhaem, enz., worden verwacht.

Gazet van Brussel, 24 juli 1915

Op zondag 25 juli 1915 wordt er op de Graanmarkt zowel in de voor- als namiddag geëent door ploegen van zowel uit Ninove als elders. De organisatie is in handen van de maatschappij *Den Pompbal*. Deze vereniging bestond minstens al in **1908**, toen deze op 30 augustus te Ninove een kaatswedstrijd organiseerde ter gelegenheid van de kermis van 1908. Nog naar aanleiding van deze kermis werden er ook kaatswedstrijden georganiseerd door *De Kleine Bal* op 28 juli en *De dikke Bal* op 23 augustus.

Dinsdag, 28 Juli, om 3 ure : In de Geeraerdsbergsche straat, beslissing van den prijskamp voor het kaatsen, ingericht door de maatschappij « De Kleine Bal ».

De Volksgazet, 5 juli 1908

Ninove kent dus tijdens de Eerste Wereldoorlog heel wat kaatsclubs. Bij een tournooi te Aspelare (van 8 en 9 augustus?) in 1915 zijn 6 van de 14 deelnemende ploegen uit Ninove: *Plein*, Vanderschueren, Steenhaut, Wachtelaer, Leon Robert en Vital Robert.

In het onderstaande krantenartikel is Brancaert hoogstwaarschijnlijk een drukfout voor *Blanckaert* (die speelt aan het stationsplein).

KAATSEN.

Ninove. — *Weldadigheidsfeest.* — Zondag-achternoen was de Graanmarkt zwart van volk. Drie vermaarde partijen hadden een weldadigheidskampstrijd ingericht waaronder Denderhaem (Schoupe); Ninove (Branckaert) en Curegem-Brussel (Brébart-Steen). Deze laatste partij was onbetwistbaar veel sterker en boven de anderen.

De 1e kamp gaf : Ninove (Branckaert) 2 sp. 22 vijftien tegen Denderhaem (Schoupe) 7 sp. 32 vijf. — De 2e kamp bekam : Denderhaem 2 sp. 17 vijf. tegen Curegem (Brébart) 7 sp. 31 vijf. Brébart en Xten onderscheidden zich bijzonderlijk.

Toen de beslissing moest in gang komen begon het regeren en water gieten tot 's anderendaagsnoen. Daar de uitsg geen den minsten twijfel opleverde en iedereen daarmede t'akkoord was is de 1e prijs toegekend aan Curegem. Laat ons verhopend dat wij nog een bezoek zullen krijgen van Brébart vooraleer het seizoen 1915 geëindigd is. De opbrengst bracht eene ronde som op voor het Komitee der Krijgsgevangenen.

Het Volk, 15 augustus 1915

KAATSEN.

Ninove. — *Weldadigheidsfeest.* — Zondag-achternoen was de Graanmarkt zwart van volk. Drie vermaarde partijen hadden een weldadigheidskampstrijd ingericht waaronder Denderhaem (Schoupe); Ninove (Branckaert) en Curegem-Brussel (Brébart-Steen). Deze laatste partij was onbetwistbaar veel sterker en boven de anderen.

De 1e kamp gaf : Ninove (Branckaert) 2 sp. 22 vijftien tegen Denderhaem (Schoupe) 7 sp. 32 vijf. — De 2e kamp bekam : Denderhaem 2 sp. 17 vijf. tegen Curegem (Brébart) 7 sp. 31 vijf. Brébart en Xten onderscheidden zich bijzonderlijk.

Toen de beslissing moest in gang komen begon het regeren en water gieten tot 's anderendaagsnoen. Daar de uitsg geen den minsten twijfel opleverde en iedereen daarmede t'akkoord was is de 1e prijs toegekend aan Curegem. Laat ons verhopend dat wij nog een bezoek zullen krijgen van Brébart vooraleer het seizoen 1915 geëindigd is. De opbrengst bracht eene ronde som op voor het Komitee der Krijgsgevangenen.

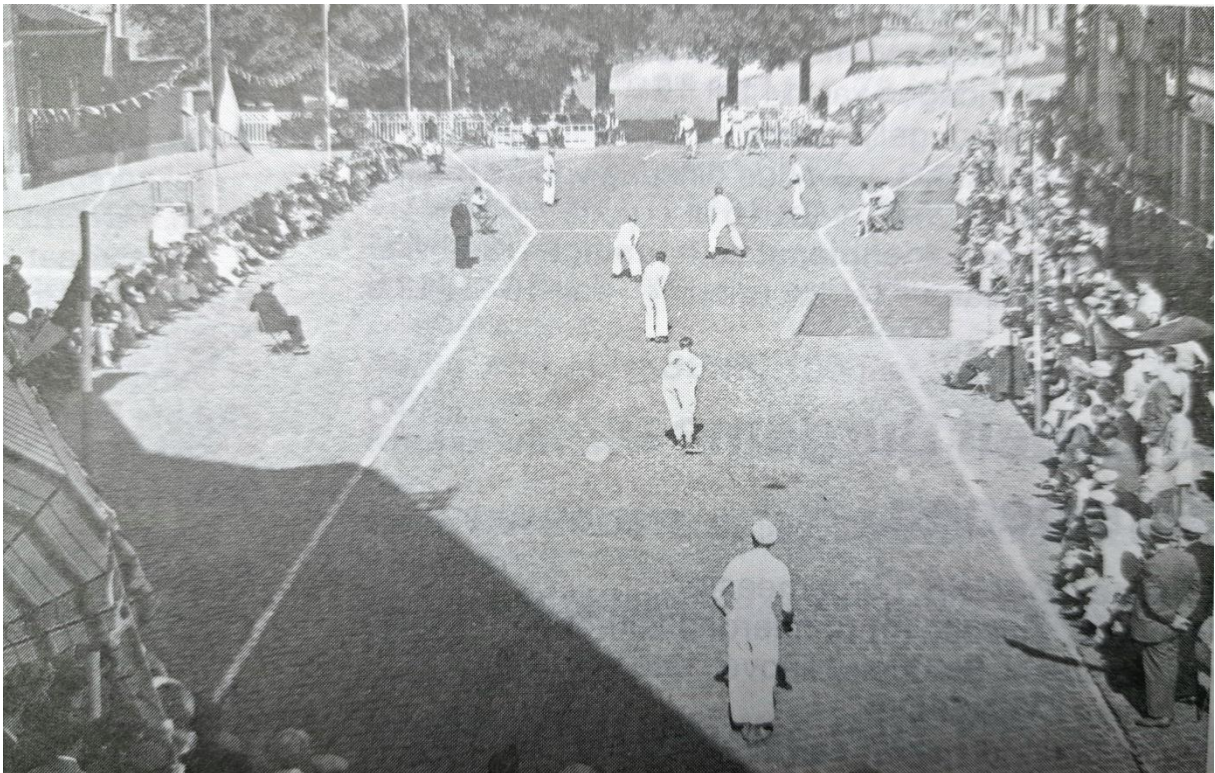
Het Volk, 4 september 1915

Veel volk, de opbrengst gaat naar de krijgsgevangenen en de regen is – toen ook – spelbreker.

Het Stationsplein rond 1910 (foto FB)

Kaatsen aan het Stationsplein (Ninove info)

Uit artikelen verschenen in *Het Volk* van 30 juni en 4 augustus 1916 leren wij dat Blanckaert speelt voor [Stations]Plein, Vanderschuere voor *Nederwijk*, Van Muylem voor *Kaai I*, Steenhaut voor *Kaai II*³⁹ en Cippegem voor de *Koeipoort* (sic). De organisator voor de Koepoortstraat was toen Gustaaf (?) De Backer. Op 10 oktober 1915 werd er op het Statieplein gespeeld voor 'het kampioenschap der streek'. Er was 'veel volk' aanwezig en de opbrengst ging opnieuw naar de krijgsgevangenen. Enkele andere Ninoofse ploegen

³⁹ *Kaai I* en *Kaai II* maakten deel uit van de maatschappij 'Kaaivriendjes'.

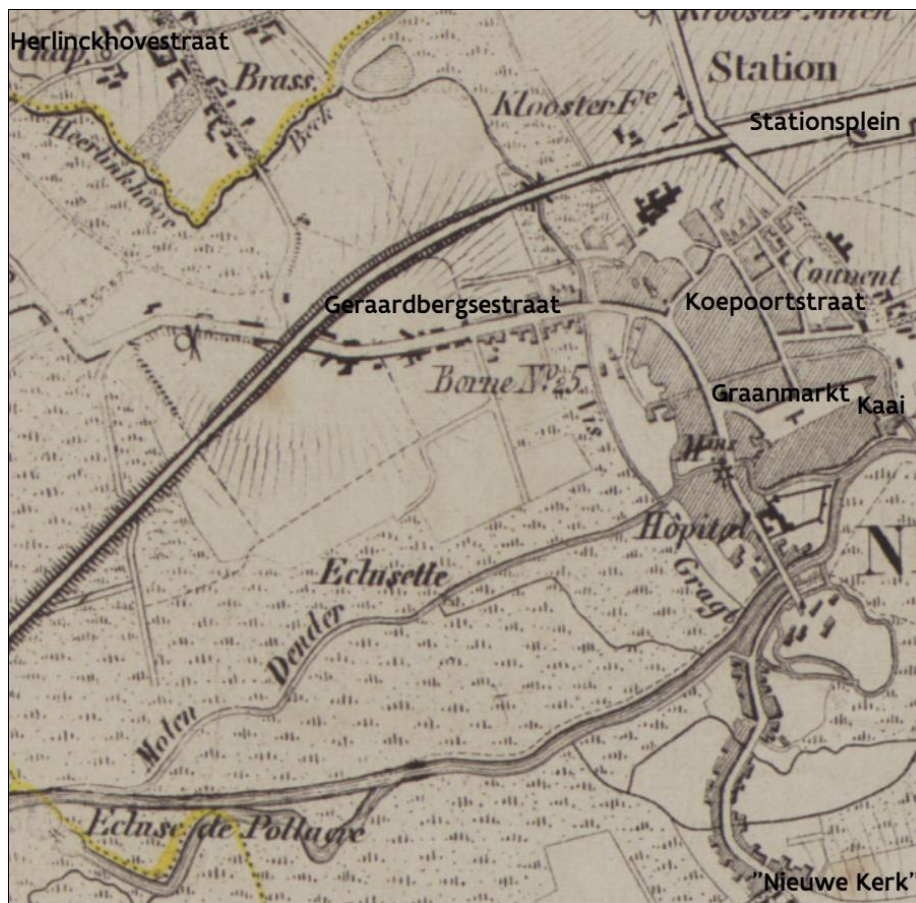

waren: *Plein I*, *Plein II*, *Pennewaert* en *Kaai*.⁴⁰ In 1916 verschijnen nog twee andere namen: *Ninove* (Robert) en *Plein* (Nelen).

Tijdens het interbellum ging het kaatsspelen lustig door. Er worden ‘*luttés*’ (wedstrijden) gespeeld op een ‘*ballodroom*’ (kaatsterrein) aan het station door “*Ninove*” (Lievens; ploeg *Balop I*, vereniging: ‘*Bal op*’⁴¹), in de Koepoortstraat door de vereniging ‘*De Vliegende Bal*’ bij Amede Van der Straeten en op de Graanmarkt door *Ninove Sportkring* (hun lokaal is café *De Waag*, bij Richard Coppens). Men heeft het in sommige krantenverslagen en aankondigingen nog steeds over wedstrijden ‘met den zwaren bal’. Een tornooi aan de Koepoortstraat wordt door ploegen van ‘vier vaste mannen’ gespeeld. Ook de Geraardsbergsestraat had haar kaatsvereniging: ‘*De Dikke Bal*’.

— Zaterdag 1 Augustus : om 9 u. v.m. en 2 u. n.m., in de Geeraardsbergse straat, wedstrijd voor het kaatsen, ingericht door «De Dikke Bal». (Beslissing op Zondag 9 Aug.)

Het Laatste Nieuws, 6 juli 1925

Een aantal plaatsen waar er te Ninove in de dertiger jaren gekaatst werd.

⁴⁰ In ‘*Ninovieters ...*’ staat p. 186 dat begin jaren twintig de ploeg van de *Kaai* verhuisde naar het Stationsplein en dat de ploeg vanaf dan *Bal op* heette.

⁴¹ De pers noteert nu eens *Balop*, dan *Bal Op* en dan weer *Bal op*.

KAATSEN
 NINOVE. — Statieplein. — Zondag 9
 Oogst. Grootte wedstrijd tusschen de vier
 volgende ploegen.
 MERCHTEM (Moed ligt los).
 AALST (De Decker).
 AALST (Firmen).
 NINOVE (Lievens).
 Mannen van sport allen naar het
 Statieplein.

Vooruit, 6 augustus 1931

Kaatsen
 NINOVE. — Kampioenschap. — Een
 groote kaatswedstrijd om het «Kam-
 pioenschap van Ninove» wordt inge-
 richt door de vereeniging «De Sint-
 Joris-vrienden» tegen Zondag, 5 Jun-
 ni, te 14 u. De drie voornaamste par-
 tijen van de stad: 1. Bal op (Lievens);
 2. Vliegende Bal (De Backer); 3.
 Witten Bal (Verbeke). zullen om een
 prachtige beker betwisten. — Nv.

Het Laatste Nieuws, 4 juni 1932

Kaatsen
 NINOVE. — Bekerwedstrijd. —
 Kaatswedstrijd uitgeschreven door de
 vereeniging «De volle Slag», geves-
 tigd bij Prosp. De Roeck, Herlinckho-
 vestraat, op Zondag, 25 Oktober, om
 9 uur.
 500 fr. prijzen en beker. Inleg: 20
 frank per ploeg van 4 vaste spelers.
 De vijftallen Verbeke, Lievens en De
 Backer zijn uitgesloten. — Nv.

KAATSEN
 NINOVE. — Grootte wedstrijd Zon-
 dag 14 dezer. — Zondag, 14 Juni, te
 14 u., groote kaatswedstrijd op het
 Stationsplein, gegeven door de veree-
 niging «Bal op», tusschen de ver-
 maarde ploegen Kuregem (Brébart);
 Geeraardsbergen (Steppé) en Ninove
 (Lievens).
 De opbrengst van dezen wedstrijd
 komt ten goede aan de weeskinderen
 uit de stadsinrichting. Kaarten op
 voorhand te bekomen bij de leden van
 de vereeniging «Bal op». — Nv.

Het Laatste Nieuws, 23 oktober 1931. Werden Verbeke(n)
 die speelt voor *Witten Bal*, apotheker Lievens (*Bal Op I*,
 Stationsplein) en De Backer (*Vliegende Bal*,
 Koepoortstraat) uitgesloten omdat zij op een hoger
 niveau spelen? Ook hier dient men per ploeg '4 vaste
 spelers' op te stellen.

Toen kwam *Kuregem* nog positief in het nieuws en
 werd er nog gespeeld voor het goede doel.
 (Het Laatste Nieuws, 10 juni 1931)

Het Kaats seizoen is verleden Zondag
 geopend met een vrienden match tusschen
 de ploegen van «Witten Bal» en «Bal
 Op» welke eindigde met 2 overwinningen
 van «Witten Bal». Verleden Zondag
 was het in de Geeraardsbergsestraat
 tusschen Witten Bal en Vliegende Bal.
 Eerste lutté eindigde in het voordeel van
 «Vliegende Bal» welke won met 6 spe-
 len voor 2. Tweede lutté in 8 spelen af is
 geëindigd op een misverstand wanneer het
 spel stond 8 spelen en 40 voor «Vliegen-
 de Bal» en 6 spelen en 30 voor «Witten
 Bal». Spijtig voorval anders een schoone lutté

De Denderklok, 27 maart 1932

Zoals in vele sporten is het niet steeds *peis* en
 vree bij het kaatsen. Een vriendschappelijke
 wedstrijd in de Geraardsbergsestraat tussen
 twee kaatsploegen⁴² dient voorbarig afgesloten te

worden omwille van 'een misverstand', een
 diplomatisch woord voor 'het spel zat op de
 wagen'. Zo'n misverstanden blijken wel meer te
 bestaan. O.a. om die reden⁴³ is er op 15 januari
 1933 een vergadering bij Vital Vernailen op het
 Kerkplein, in aanwezigheid van een aantal
 bestuurders van de zgn. Vlaamse Kaatsbond. Als
 gevolg van de vergadering sluiten vier ploegen van
 de stad Ninove (*Bal Op*⁴⁴, *Vliegende Bal*, *Gouden
 Bal*, *De Toekomst*) aan bij de *Vlaamsche
 Federatie* die aangesloten is bij de *Belgische
 Federatie*. Er zal van dan af volgens een uniform
 reglement, met 'een *gediplomeerden
 scheidsrechter*', gespeeld worden. Ten minste 3
 spelers zullen van de stad of gemeente voor
 dewelke zij uitkomen, moeten afkomstig zijn.

⁴² Is de 'Witte Bal' de kaatsploeg uit Iddegem?

⁴³ En het uitsluiten van ploegen en spelers, overdreven
 balonkosten, overlopen van spelers, de beloofde prijzenpot
 niet schenken.

⁴⁴ Deze vereniging was al lid voor de vergadering.

In die periode kost een ticket 1 of 2 frank.

NINOVE, Nieuwe kerk. — In 't algemeen werden de luttien goed betwist en het talrijk publiek was ten zeerste voldaan. De verschillende uitslagen zijn: Eerste lutte: Herlinckhovestraat wint op Bal Op III, met 7—4. — Tweede lutte: Meerbeke (Jef Vernailen) wint op den Vijfhoek II, met 7—2. — Derde lutte: Burchtdam wint kansrijk op Vijfhoek I, met 7—5, maar de verliezers tellen meer vijftien. — Vierde lutte: Aspelaere wint op Geeraerdsbergen met 7—5. — Vijfde lutte: De ploeg Van der Perre wint op Grimmingen met 7—1. — De zesde lutte wordt Zondag morgen gespeeld tusschen de ploeg van Bal Op II en de Markt. V.V.

Het Nieuws Van Den Dag, 13 juni 1933

In 1934 zijn liefst 325 ploegen *federaal* aangesloten. Toen waren er drie hoogste reeksen. De winnaars van deze reeksen maakten in een tornooi uit wie de uiteindelijke kampioen werd. Vanaf 1935 is er één 'Eere-afdeling'. Daar spelen slechts 2 Vlaamse ploegen: Aalst en Geraerdsbergen. De lagere afdelingen zijn *niet* verplicht een abonnement te hebben op het Franstalige⁴⁵ bondsorgaan *La Vie Ballante*. Vanaf 1935 wordt er in *La Vie Ballante* één bladzijde voorbehouden voor de Vlaamse berichten, bovendien zullen alle officiële berichten in het 'Vlaamsch' verschijnen. Nog in 1935 eisen de Vlaamse kaatsers een Vlaamse kaatsafdeling die op gelijke voet zou behandeld worden als de Waalse. Bij deze onderhandelingen is een der betrokken advocaten de bekende Ninoofse advocaat Adiel De Beuckelare.

Kaatsen
Donderdag 21 Mei O.H.H. te 2 uur op de Markt te Ninove groote luttien tusschen Lebbeke Sportief, Hamme-Vigor en Ninove Sporting. Algemeene ingang 2 fr. Werkloozen op vertoon hunner kaart 1 fr

50% vermindering voor de werklozen
(De Denderklok, 17 mei 1936)

K A A T S E N

NINOVE SPORTKRING NIET MEER IN BEVORDERING

Algemeen doet te Ninove de ronde dat Ninove Sporting, de kampioen van Vlaanderen der bevorderingsploegen niet meer in deze categorie zal uitkomen. Financiële moeilijkheden zouden het bestuur daarvan doen afzien. Daarover echter zullen wij eens later spreken bij het algemeen overzicht van de gansche Vlaamsche kaatswereld. Anderzijds zegt men, dat er twee nieuwe bevorderingsploegen zullen tot stand komen namelijk een te Iddergem en een te Ninove. Wij zullen daarover later meer bevestigend nieuws vernemen. Echter zeggen wij: «Mikt niet verder, dan uw boog kan dragen» De verplaatsingskosten zijn soms in bevordering zoo groot, dat de kas van een maatschappij daardoor in moeilijkheden kan geraken. A.V.E.

Het Nieuwsblad, 28 november 1936

⁴⁵ Over de discriminatie van het Nederlands in de kaatssport staat een vlammend artikel in *Volk en Staat* van 1 oktober 1941. Dit artikel verscheen naar aanleiding van de huldiging

van *Aalst-Eendracht* te Vorst. Aalst was de eerste Vlaamse ploeg geworden die kampioen werd in 'eere-klasse'.

KAATSEN

**Ninove Bal-Op wint
het kampioenschap
van het gewest
Ninove-Geeraards-
bergen**

Balop Ninove heeft dus verleden Zondag het kampioenschap Kaatsen in de bevorderingsploegen een groot succes weten te boeken.

Van in de eerste ontmoetingen wisten ze zich duchtig te gedragen doch naarmate de luttel verlieten kwamen ze meer onder doem en leverden er de schoonste sport. Dat ze op die wijze tal van supporters kweeken heeft niet gezegd te worden.

Onze ploeg komt Zondag aanstaande in het gelid te Wieze tegen de kampioenen van het gewest Dendermonde St. Gillis. Het moet niet gezegd dat talrijke supporters per autobus deze verplaatsing zullen doen en reeds van nu durven zeggen dat de Ninooftse ploeg haar vlag zal weten te verdedigen. Dus morgen Zondag allen naar het kaatsplein te iWeze om Balop aan te moedigen opdat ze met eer uit den strijd zouden komen.

Te Wieze

Groote Kampioenschap der Kampioenen op Zondag 14 Augustus 1938 om 3 uren tusschen St.-Gillis Union Kampioen Gewest Dendermonde.

Ninove bal op. Kampioen Gewest Aalst. Geeraardsbergen liefhebbers van schoon sport allen op post.
Namens « ieze Sportief »

Het Volk, 13 augustus 1938

KAATSEN

**Ninove Bal-op, kampioen
van Vlaanderen in
bevordering**

overwint Anderlecht "Amis du Sporting" met
15-12 voor de halve finaal van het kampioenschap van België

Prachtige wedstrijd te Ninove

De ploeg van Ninove Balop, welke de overwinning behaalde op Anderlecht

Het Nieuwsblad, 12 september 1938

Tijdens de *drôle de guerre* was er een noodcompetitie van de 27 ploegen, aangesloten bij het provinciaal verbond van de K.B.K.B., en dit in drie gewesten: Aalst-Dendermonde, Geeraardsbergen en Ninove. De drie kampioenen van de drie gewesten zouden op 1 september 1940 een wedstrijd spelen met als inzet de wisselbeker *Het Nieuwsblad*. Op 4 mei 1940 bericht *Het Nieuwsblad*, o.a. voor het Gewest Ninove, ons hierover verder.⁴⁶ De vijftallen van deze ploegen bestonden uit zowel gemobiliseerden als niet-gemobiliseerden, en dit uit de verschillende categorieën. Het was in deze précaire periode uiteraard niet geweten of al de spelers regelmatig zouden kunnen spelen. Daarom staan op de contracten de namen van vele plaatsvervangers. De krant publiceert in haar editie van de 4de mei ook de namen van de spelers en de ploegen uit het gewest Ninove. Dat deel van het artikel nemen wij hieronder over. Net zoals wij zullen zien bij het voetbal, waar wij er iets dieper op zullen ingaan, verschijnt hier ook de ploeg *De Nachtridders*. Deze spelen in de Kerkstraat. Zij hebben als secretaris Vital Vernailen⁴⁷, op het Kerkplein. Andere ploegen zijn *De Kapellemans*, secretaris: Charles Dortant, op de Graanmarkt; *Vliegende Bal*, Gust De Backer, in de Vinkenstraat; *Bal-Op*, Louis Engels, in de Nederwijk; *Vlug en Rap*, Jules De Coster, in de Geeraardsbergsestraat en *De Toekomst*, Paul Baert, in de Pamelstraat.

⁴⁶ Het officieel orgaan van de K.B.K.B. verschijnt niet meer, de krant schrijft dat zichzelf als informatiebron zal fungeren.

⁴⁷ Deze is in april 1940 de gewestelijke voorzitter van het gewest [Ninove] in het provinciaal bestuur van Oost-Vlaanderen van de K.B.K.B. .

Gewest Ninove					
De ploegen van het gewest Ninove zijn als volgt samengesteld :					
Ninove « Bal-Op » A					
Jules Lievens, Louis Engels, Albert Wachtelaer, Leopold Van Liedekerke, Victor Nijs, Ernest Standaert.					
Ninove « Bal-Op » B					
Louis Van Poelvoorde, Jozef Eysselinckx, Edgard Van Muylem, Frederik Roggeman, Raymond Van Lierde, Gaston Engels, Leopold Baudewijn.					
Ninove « De Kapellemans »					
Jan Debeuckelare, Willy Minner, Jan Lievens, Emiel Steppé, Albert Roosens, Albert Van der Haegen, Marcel Leemans, Paul Van der Haegen.					
Ninove « De Nachtridders »					
Albert Tembuyser, Petrus Bourgeois, Frans Van Lierde, Edward Vernailien, Vital Vernailien, Paul Van der Kelen, Firmin Bauwens, Leon Van Opdenbosch, Omer Siroyt.					
Ninove « Vlug en Rap »					
Henri De Vuyst, Robert Stercké, Georges Stercké, Antoon Goessens, Albert De Deyn, Maurits De Cooman, Edmond Milo.					
Ninove « De Vliegende Bal »					
Sylvain Spinnael, Edmond Geerts, Frans De Smet, Jean Braem, Marcel De Henau, Victor Van Londerzele.					
Okegem « De Statiebal »					
Felix Couck, Albert Janssens, Clement Vandenbroeck, Paul Van Snick, Eugene Neuckermans, Jozef Couck, Albert Van den Broeck, Petrus Janssens, Maurits Van Snick					
Iddergem « De Witte Bal »					
Gustaaf Minner, Clement Van Rampelberg, Marcel Souck, Armand Van Vaerenbergh, Albert Van Vaerenbergh, Urbain De Graeve, Arseen Praet, Herman De Keyser.					
RANGSCHIKKING					
1. Bal-Op B	2	2	0	16	100 %
2. Vliegende Bal	1	1	0	8	100 %
3. Iddergem	1	1	0	8	100 %
4. Bal-Op A	2	1	1	15	92 %
5. Vlug en Rap	1	0	1	7	87 %
6. De Nachtridders	2	0	2	5	31 %

Na het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog start vanaf 4 augustus een beperkt gewestelijk kampioenschap ('criterium') onder zes ploegen: vier uit Ninove (Bal Op, Vlug en Rap, De Nachtridders, Kapellemans), Iddergem en Okegem.

KAATSEN

Ninove—Eendracht Aalst 15—18

In den beginne trad Aalst gevaarlijk op, doch nadien trok Ninove zich los om gemakkelijk te winnen. Aan de rust 8-2.

VERDUISTERING

Zij begint Dinsdag 11 Augustus met zonsondergang te 21.12 u. en eindigt Woensdag met zonsopgang te 6.24 u.

De maan komt op te 5.40 u. en gaat onder te 20.46 u.

Het Nieuws van den Dag, 11 augustus 1942

Merk op: het is oorlog, sinds de 17de juni 1940 dient er in België verduisterd te worden vanaf 'zonsondergang tot zonsopgang'. Onder andere 'Alle lichtbronnen, die gemist kunnen worden, zijn uit te schakelen (...). Overtredingen (...) worden zwaar gestraft'.

KAATSEN		
NINOVE		
THOLLEMBEEK HAALT HET		
Uitslag		
Thollembeek — Overboelare		8-6
Balop — Overboelare		8-5
FINALE		
Thollembeek, 8 spelen — Bal op, 6 spelen		
AALST		
TORNOOI SINT-ANNA		
Houtmarkt — St-Anna		8-7
H. Hart — St-Anna		8-1
Houtmarkt — H. Hart		8-7
WELLE		
Aaltert — Lede		8-4
Welle — Aaltert		1-8
Lede — Welle		7-8
Wiese — Aalst Schaarbeek		16-14
Moorsel gaf forfait.		

De Roode Vaan, 24 april 1945. Die dag verscheen dit dagblad op twee (!) pagina's. Het is dus merkwaardig dat het kaatsen hierin een plaatsje verdiende.

NINOVE BALOP KAMPIOEN

Puik Slotverrichting

van Tollembeek

De beslissing is dus gevallen in Nationale Bevordering Vlaanderen-Brabant. Wat reeds sedert een paar weken in 't vooruitzicht lag viel uit, namelijk een laatste overwinning van Ninove, ten nadele van de gasten uit Nieuwerkerken, uitslag die voor Balop de titel van gewestelijk kampioen in de hogere reeks betekende.

Eerstdaags komen we wel weer op dit kampioenschap. Houden we het er momenteel bij met de kampioenen onze beste gelukwensen toe te sturen.

Een andere verrichting die de laatste officiële dag kenmerkte was wel de onverwachte zege van Tollembeek bij Aalst, verrichting die niet regelmatig kon, doordat de bezoekers nu eenmaal in een ongeennaakbare dag bleken. Tollembeek zal zich daardoor ontdoen van de laatste plaats.

De overwinning van het thuis spelende Herne lag voor de hand, want met een Ravets, die de vorm weergevonden had, kreeg St.-Gillis Dendermonde na de rust niet veel meer in te brengen.

Ganshoren - Nijvel en Aalst - Herne werden verdaagd doordat beide thuisploegen de Zaterdag dienden op te treden in de finale van het tornooi te Brussel, waarbij ze beide echter moesten onderdoen voor Seneffe. Vilvoorde van haar kant bezweek eveneens in vriendenlute voor Edingen.

Rangschikking

1. Ninove 50; 2. Vilvoorde 47; 3. Ganshoren 43; 4. Herne 43; 5. Nieuwerkerken 37; 6. Aalst 37; 7. Nijvel 31; 8. Tollembeek 31; 9. St.-Gillis-Dendermonde 29; 10. Geeraardsbergen 28.

Volksgazet, 10 augustus 1949

TURNEN

De liberale turnkring *Sparta* werd in **1897** te Ninove opgericht. Op 17 augustus 1903 nemen de sporters van de kring deel aan een turnwedstrijd te Antwerpen. In de afdeling met 12 turners winnen de Ninovieters zelfs.

Onder voorzitterschap van Cyriel Vanderschuere neemt de ploeg met succes deel aan een internationale wedstrijd in de stad Tourcoing, in Frans-Vlaanderen.

De turnkring *Sparta* te Tourconje (3-5 juni 1906). De 5-de persoon van links is Casimir Taverne.
[Ninovieters..., p. 188]

NINOVE. — Schitterende uitslag onzer turners. — (Br.). — Onze dappere liberale turnmaatschappij «Sparta» welke aan den internationalen prijskamp te Tourcoing, in Frankrijk, mededeel, Zondag en Maandag verleden, heeft den prijs van uitmuntendheid met tulgen, alsook den 1en prijs met knotsen veroverd. De 16 turners zijn bovendien de eersten (91.30 punten) in de prijskampen gerangschikt. Eene grootsche eerbetuiging is Disdagavond, 8 uren, aan de overwinnaars te beurt gevallen. De liberale fanfare «Voorwaarts» kwam hen, in den Libera'en Kring afhalen, waar bloemtuilen aangeboden werden. De stoet heeft de bijzonderste straten der stad doorkruist. Zulke overwinning strekt tot eere van den ieverigen bestuurder M. Casimir Taverne en den sympathieken voorzitter M. Cyriel Vanderschuere.

Het Laatste Nieuws, 7 juni 1906

NINOVE

Zondag aanstaande 30 dezer om 4 1/2 ure 's avonds, *gezellig avondfeest*, te geven door de Turnvereniging «Sparta» met de welwillende medewerking der kleine fanfaren «Fier en Sterk» ten lokale «Concordia» bij Mr Firmin Leclair, graanmarkt.

Prijzen der plaatsen: 1° rang fr. 1.00; 2° rang fr. 0.50.

Kaarten zijn van heden af verkrijgbaar ten genoemden lokale, en bij de leden van den kring. — De eereleden hebben vrijen toegang.

Om 8 1/2 ure *groot bal*, — verders trekking der *tombola*.

N. B. Tot het bal zijn alleen toegelaten de leden met hun huisgezin der nagemelde maatschappijen. Liberalen fanfaren «Voorwaarts» en «Fier en Sterk» maatschappij van rethorika «De witte Waterbloem» — Koormaatschappij «De Denderzonen» en «Willemsfonds.» — Vreemdelingen opgeleid door een lid van «Sparta».

De Volksgazet van het arrondissement Aalst, 22 december 1906

Sparta organiseert op 30 december 1906 een 'gezellig avondfeest' in de zaal *Concordia* op de Graanmarkt. Casimir Taverne is dan 'Schrijver en Bestuurder' van de kring.

Turnkring *Sparta* in 1901 op mars vanuit hun lokaal het *Keizershof* in de Stationsstraat o.l.v. Oscar Leslie. We tellen een dertigtal deelnemers.

Op zondag 15 september 1907 werd het 10-jarig bestaan van de kring te Ninove gevierd met een turnfeest. Het was een 'Groot Openbaar Turnfeest' en tevens het 3de Denderverbondsfeest, met prijkskamp. De turnkringen van het Verbond der Dendervallei⁴⁸, nevens kringen uit 'Vlaanderen, Brabant en Antwerpen, namen deel aan het spektakel. 's Ochtends was er een toestellencompetitie. In de namiddag werd een stoet gevormd die ontvangen werd op het stadhuis. Nadien volgde een openbaar turnfeest op de *Groote Markt*.

⁴⁸ Eén van de kringen was 'Help u Zelve' uit Aalst. De vereniging spoorde haar leden aan om de voorbereidende

Drie jaar later wordt de kring ondergedompeld in rouw wanneer hun voorzitter Cyriel Van der Schueren, wonende in de Statiestraat, na een korte ziekte overlijdt. Hij wordt op 22 juli 1910 om 15 u burgerlijk begraven. Honderden personen waren op de begrafenis aanwezig. Onder begeleiding van de liberale fanfare *Voorwaarts* vertrok de stoet van het sterfhuis naar het kerkhof. Het lijk werd door de boden van de overledene gedragen. Het baarkleed wordt gehouden door burgemeester Edmond De Deyn, Fr. Vandenbossche, Arthur De Mol en René Van Impe. Op het kerkhof volgt een lijkrede door Julius Van Ham. Uit eerbied voor de overledene blijft de turnkring afwezig op het 32ste Belgische Turnbondfeest. Dit werd gehouden te Brussel van 13 tot 16 augustus 1910 en had 3500 deelnemers.

In 1911 wordt er de dinsdag- en vrijdagavond geoefend.

In de daaropvolgende jaren blijft de turnvereniging het goed doen, zoals blijkt uit onderstaand artikel uit *Sportwereld* van 24 mei 1929.

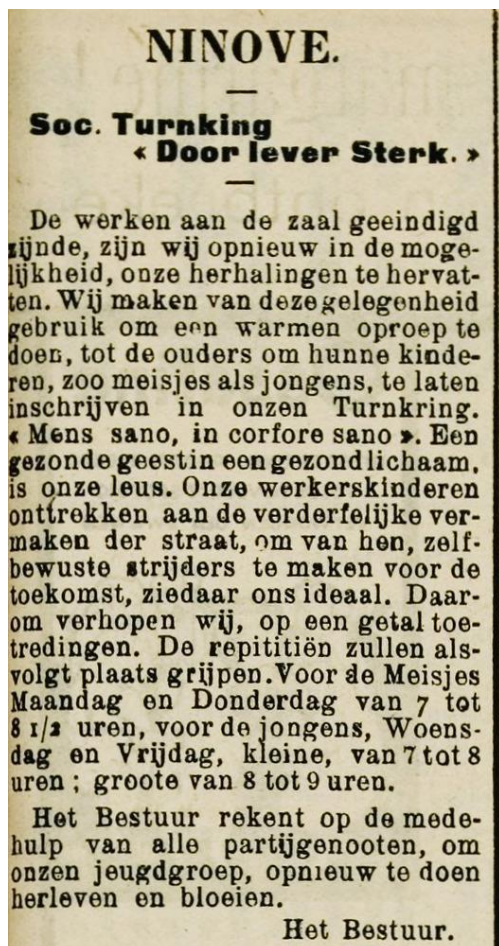
Sportwereld, 24 mei 1929

Geregeld wordt een feestje georganiseerd.
(*De Liberaal*, 24 januari 1937)

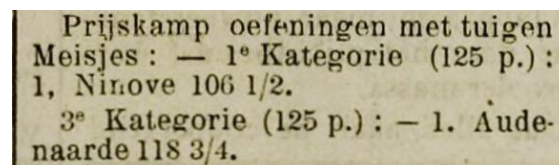
repetities (op woensdag, donderdag en vrijdag, telkens van 20h30 tot 22h30) regelmatig te volgen.

Ook de *socialisten* hebben hun turnkring in Ninove: 'Door lever Sterk'. Waarom zij een turnkring hebben opgericht kunnen wij duidelijk opmaken uit onderstaande tekst, verschenen in *Recht en Vrijheid* van 11 april 1926.

Bemerk dat het latijn van 'Het Bestuur' goed is, maar toch niet perfect.

Ter gelegenheid van de *Inhuldiging der Vlag van den Socialistischen Propagandaclub van Sottegem* op 28 mei 1922 gaf de turnkring van Ninove, met 200 deelnemers, om 18 uur, een 'grootsch turnfeest onder de leiding van gezelschap Blondeel'. Bij de turnwedstrijden te Aalst op 1 juli 1923 behalen de Ninoofse meisjes enkele prijzen.

Het turnfeest van *Door lever Sterk* van 1923, dat in open lucht doorgaat, diende echter afgelast te worden omwille van het slechte weer.

In *Vooruit* van 13 augustus 1925 lezen wij dat er een aanbesteding wordt gedaan door de *Samenwerkende Maatschappij De Verbroedering* uit Geraardsbergen, om een feestzaal te bouwen, het koffiehuis te vergroten en nog bijhorende werken uit te voeren aan hun eigendom 'De Redding' (Volkshuis) in de Geraardsbergsestraat te Ninove.

De 'turn- en 'athletiek' groepen van Ninove, Aalst en Geraardsbergen van de 'Belgische Socialistische Federatie voor Lichamelijke en Moreele Opvoeding' houden op 13 december 1925 'een gewestelijk congres' te Aalst. De toestand der groepen, de propagandamiddelen en de uitvoering der besluiten worden er besproken.

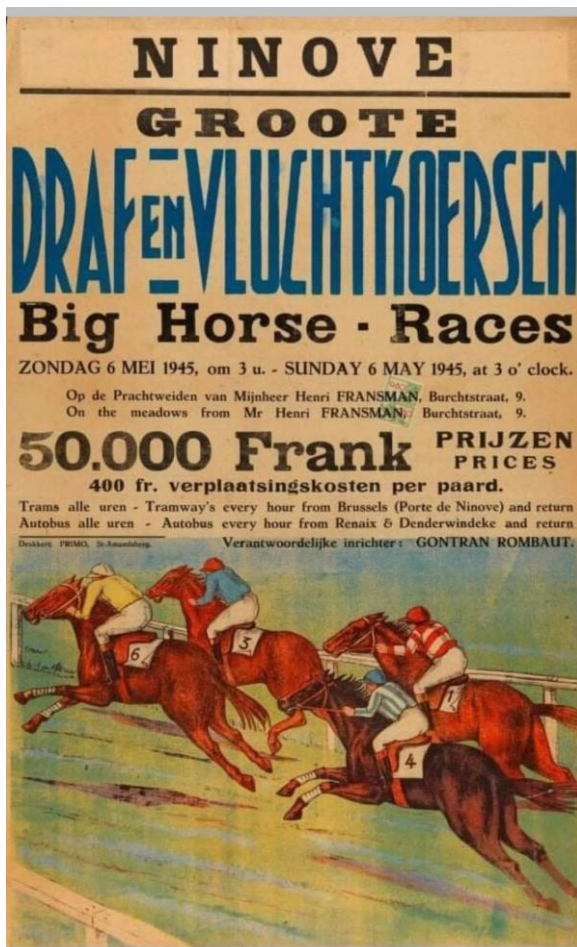

EPILOOG

Het waren niet uitsluitend volkssporten die te Ninove georganiseerd werden.

Van februari 1944 tot oktober 1945 organiseerde *Gontran Rombaut*, een paardeneigenaar, in Oost-Vlaanderen, meerdere 'Groote Draf- en Vluchtkoersen'. Te Ninove (eenmalig?) maar o.a. ook te Mariakerke, Zonnegem, De Sterre Gent (ten voordele van de militaire oud-krijgsgevangenen, afdeling Gent), Eeklo, Drongen,...

Een slogan van de organisator was: 'nooit gekend, nooit gezien, nooit beleefd'.

Facebook

De Denderklok, 29/04/1945 (en 6 mei 1945). Deze publiciteit is ook te vinden in meerdere andere dag- en weekbladen uit die periode.

BRONNEN

Archief

Stadsarchief Ninove (SAN), Bevolkingsregister 1921-1930, deel XII

Boeken

- ABEELS G., *Ninove in oude prentkaarten*, Zaltbommel, 1974
- DE SCHRYVER E., *Ninoviers Kaffeegetters* [2], Ninove, 2018
- DUMST R., *De Geschiedenis van F.C.-V.K. Ninove*, s.l., s.d.
- JOOS A., *Schatten uit de volkstaal*, deel 3, Gent, 1887
- VANGASSEN H., *Geschiedenis van Ninove*, Ninove, 1959

Tijdschriften

- BAILLIEUL B., *Emiel Geldof, de laatste boogpezenmaker in België*, in: *Oost-Vlaamse Zanten*, 2001, nr. 1, pp. 49-61
- MEUWISSEN E., *"Le Petit Bleu" de Gérard Harry (1894-1908)* in: *Revue Belge d'Histoire Contemporaine - Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis*, 1984, nr. 1-2, pp. 154-155
- DE ROECK R., *Leute en ontspanning in Zuid-West Brabant*, in: *Eigen Schoon en De Brabander*, 1952, nr. 1-2, p. 7
- TAELDEMAN, J., *De dialecten in Oost-Vlaanderen*, in: *Oost-Vlaamse Zanten*, 2002, nr. 3-4, p. 232
- VAN DE PERRE D., *Het Kardeloet- Caerlout- Carelhoofd te Ninove en gelijkaardige toponiemen te Gent, Geraardsbergen en Viane*, in: *Het Land van Aalst*, 1983, nr. 1, pp. 1-51
- TRAESE J., *Van Vlaams-Katanga tot Diets-Afrika* in *Wetenschappelijke Tijdingen*, 2024, nr. 3, p. 318
- V.[AN] ES F., *Een « Praelkrans » voor Kaatsers te Wichelen*, in: *Oostvlaamse Zanten*, 1956, nr. 2, p. 47
- VAN DEN WIJNGAERT M., *De secretarissen-generaal tegenover de verplichte tewerkstelling*, in: *Bijdragen tot de Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog*, 1970, deel 1, p. 13
- VERVAEKE G., *Historische achtergronden van het West-Vlaams Trabolspel*, in: *Van Mensen en Dingen: tijdschrift voor volkskultuur in Vlaanderen*, 2007, nr. 3-4, pp. 276-278

Populaire dag-, week- en maandbladen

- De Denderbode
- De Dendergalm
- De Denderklok
- De Gentenaar
- De Roode Vaan
- De Stad, een weekblad voor Vlaanderen
- De Vlaamse Post
- De Volksgazet
- De Volksgazet van het arrondissement Aalst
- De Volksstem
- Het Laatste Nieuws
- Het Nieuwsblad
- Het Nieuws van den Dag
- Het Volk
- Klokke Roeland
- La Dernière Heure
- Le Petit Bleu du Matin,
- Le Peuple
- L'Etoile belge
- Ninove info
- Ons Land
- Ons Land In Woord en Beeld
- Recht en Vrijheid

- Sportwereld,
- Volk en Staat
- Vooruit
- Zondagsvriend

Websites

- [AGATHA - Zoekomgeving van het Rijksarchief](#)
- [Balle au tamis — Wikipédia](#)
- [Belgisch leger van 1940 \(Het](#)
- [De bollinge', gaaibollen en krulbollen in Ename. – Ename, mijn dorp](#)
- <https://histories.be/ritueel/bolsporten/>
- [Confédération Internationale du Jeu de Balle - Wikipedia](#)
- [Historiek 1920 conv 2013.xls](#)
- [Kermis Drieselken | Erfgoedcel Denderland](#)
- <https://nl.wikipedia.org/wiki/Pokhout>
- [Stamboom van Luc De Ruyver \(lderuyver\) - Geneanet](#)
- [Vlaamse Voetbalbond | De digitale Encyclopedie van de Vlaamse beweging](#)
- [Wereldtentoonstelling van 1935 - Wikipedia](#)
- [Willem Tell - Staande Wip](#)

Tijdsdocument

Verordnungsblatt des Militärbefehlshabers in Belgien und Nordfrankreich für die besetzten Gebiete Belgiens, Luxemburgs und Nordfrankreichs herausgegeben vom Militärbefehlshaber, 2. Ausgabe, 17 /6/1940, Verordening betreffende de verduistering, p. 20-21

Universitair eindwerk

MOEYAERT BERT, *Van wielersbaan tot ... "Velo-droom". De geschiedenis van het baanwielrennen in België van 1890 tot 2003*, licentiaatsthesis KUL, 2003

WANDELING ERFGOEDDAG

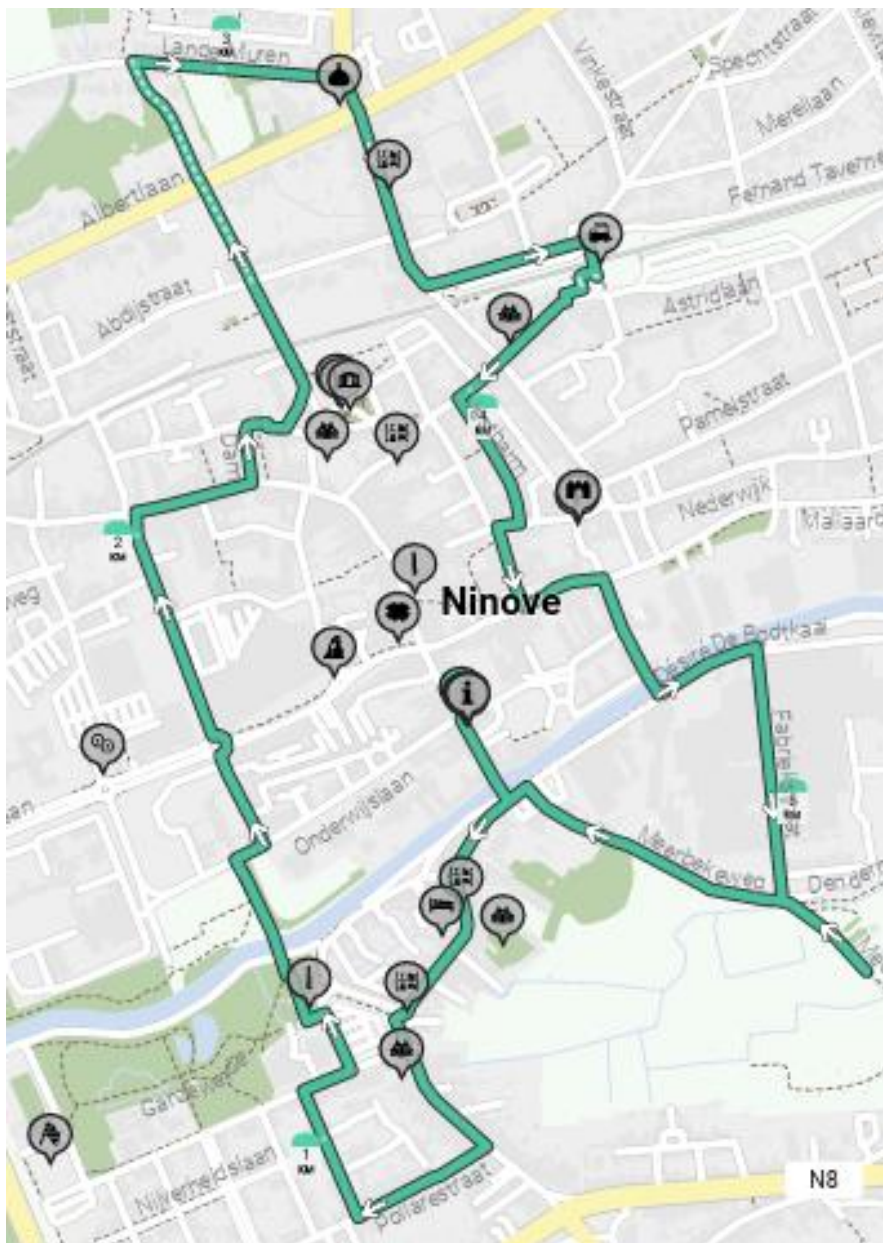
Op basis van bovenstaande brochure werkte VVV - stadsgids William Minnaert i.s.m. Kathleen De Herder en Danny De Saedeleer van de toeristische dienst Ninove een wandeling uit, waarbij per sport minstens één locatie werd aangedaan. De voorzitter Yvan Roelandt en het bestuur van de VVV-Ninove vzw wensen uitdrukkelijk hun dank te betuigen voor het gedegen opzoekingswerk van auteur Walter Bellemans en de fijne samenwerking met de Erfgoedraad Ninove bij het tot stand komen van deze wandeling en brochure.

Namens de VVV-Ninove vzw

W. Minnaert, stadsgids

Hieronder vindt u de kaart van de wandeling. De wandeling zelf werd opgenomen in het wandelpatrimonium van de VVV en kan u terug vinden onder volgende link of QR-code

<https://www.routeyou.com/nl-be/route/view/16508967>

BEKIJK OP MOBIEL

